

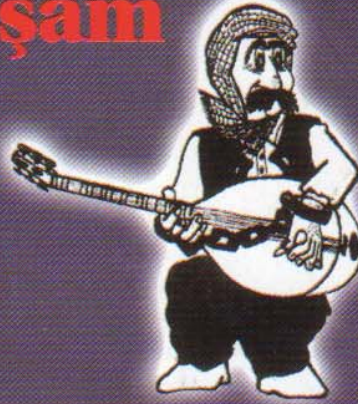
ÜLKEMİZDE GENÇLİK

SAYI: 5 18 ŞUBAT 2000 FİYATI: 300.000 TL. (KDV DAHİL)

**Af aldatmacası ve
"çaresiz gençlik"**

**Prof. Dr. Bülent Tanör ile
röportaj**

**Müzik ve
yaşam**

**Onu Gerçekten
Tanıyor muyuz?**

**VATAN NAZLI BİR GELİNDİR SÜZÜLEN,
BİZLER DE ONUN SEVDALISI...**

Meclisler

3-4-5

Felaketin Kaynağı

6-7

Röportaj

"Prof. Dr. Bülent Tanör"

8-9

Büyüteç:

Dünyada ve Ülkemizde

Gelir Dağılımı

10-11

Eğitim Sistemi

12-13

Röportaj:

"Oktaç Uygun"

14

Öğrenci Affı

15

Neden İntihar?

16

Hizbullah

17

Onu gerçekten

Tanıyormuyuz?

CHE

18-19-20

Anı

21

Öykü: "Çamur"

22-23

Felsefe Sözlüğü

24-25

Gençliğin Olumlu

Yönleri

26

Bizden Size

27

Çizgilerle Anadolu

Tarihi

28-29

Vatan

30

Kültür-Sanat:

"Müzik ve Yaşam"

31-32

Yılmaz Güney

MERHABA

5. sayımızda yine sizlerle birlikteyiz. Merhaba. Önümüzde yeni bir dönem var; yine sorunlar, ders kayıtları, haraclar, ek ödemeler, YÖK uygulamaları, saldırılar... Biz yine karşısında olacağız tüm bunların. Haklılığımızın ve doğrulumuzun anlamını bulduğu Öğrenci Meclisleri içerisinde mücadelemizi büyüterek.

Hedefimiz yine aynı, yine umut dolu ve hep böyle olacak. Öğrencileri, gençliği, toplamı tüm halkımızı ilgilendiren sorunların çözümleyicisi; öğrenen, öğreten, dinleyen, dinlettiren, paylaşan, paylaştıran, örgütleyen, umut veren ve tüm bunları meclislerde sembolikleştirenler olmak.

Başaracağımızdan şüphemiz yoktur.

Bir kez daha tekrarlıyoruz: Bu dergi Van'ından Malatya'sına, Giresun'undan Eskişehir'ine, Akdeniz'den Ege'ye tüm ülkemizdeki gençliğin duyarlı, sorgulayan, onuruna sahip çıkan, samimi, dürüst insanların dergisidir.

... Nasıl gözleri görmeyen bir insan için denizin maviliği, ormanların renk armonisi, doğanın büyüleyiciliği pek bir anlam ifade etmiyorsa; okuruyla birleşmeyen, gereken desteği alamayan bir dergi de çok fazla şey ifade etmiyor demektir.

Daha çok sahiplenme, daha çok özveridir istediğimiz.

Sorunların yaratıcısı bizler olmadık ama; sorun da bizde, çözüm de. Daha da fazla inanç, coşku, kararlılık bizi hedefimize götürecektir.

Bedrettin'in de dediği gibi;

"Sanmasınlar ki ömrümün sonuna kadar bu karanlıkta kalacağım.

Ya yırtacağım bu karanlığı, ya da öleceğim."

Yırtacağız bu karanlığı...

e-mail: u_genclik@yahoo.com

**GENÇLİK GELECEKTİR.
GELECEĞİ, KENDİ ELLERİMİZLE
YARATALIM!**

"SENİN DE SESİN OLMALI"

**HEP BİR AĞIZDAN TÜRKÜ
SÖYLEYİP
HEP BERABER SULAR-
DAN ÇEKMEK AĞI
DEMİRİ OYA GİBİ İŞLEYİP
HEP BERABER
HEP BERABER
SÜREBİLMEK TOPRAĞI
BALLI İNCİRLERİ HEP
BERABER YİYEBİLMEK
YARIN YANAĞINDAN
GAYRI
HERŞEYDE
HERYERDE
HEP BERABER
DİYEBİLMEK İÇİN**

Şeyh Bedreddin

Ülkemiz koşullarında uzun yıllardır var olan gençlik mücadelesi her dönem, o dönemin koşulları gözetilerek gençliğin ihtiyaçlarına cevap verebilecek örgüt-lülüklerde ifadesini bulmuştur. Kimi zaman gençlik, çok kolay harekete geçerken, kimi zaman çok daha fazla uğraşmak gerekmektedir. Bugün sorunlar çok boyutlu olmasına rağmen insanlar daha duyar-sız, daha apolitik görünüyor. Bunun nedenide yaşanan kültürel yozlaşma, iletişim araçlarının bu yönde değerlendirilmesi ve baskı araçlarının daha ustaca kullanılmasıdır. Bir taraftan demokrasi söylemleri yapılırken diğer taraftan aba altından sopa gösterilmek-te bunun yetmediği yerde açık saldırılar gündeme gelmektedir. İnsanların birbirine güvensizleştirildiği, yalnızlaştırıldığı bu dönemde ilk yapılması gereken insanların birbirlerini fark edebilmeleri, kendi güçlerini görebilmeleridir.

Gençliğin gücüne geçmişten ve günümüzden birçok örnek vermemiz mümkün. Çünkü toplumun en

dinamik kesimi olan gençlik hem ülke sorunları hem üniversiteler özgülündeki sorunlara karşı en geniş muhalefet cephesini oluşturarak cevap vermiştir.

Gençliğin tarihini unutmamak gerekir. Binlerle yapılan işgaller, yüzde 100 katılımı gerçekleştiren boykotlar hepsi bu tarihin ürünüdür. Emperyalizme karşı verilen mücadeleden de söz etmemek olmaz. "Yankee go home" bu mücadelenin simgesi haline gelmiştir. Bunlara tüm bu bilinen örneklerin dışında küçük bir örnek daha verirsek, 1990 yılında Çukurova Üniversitesi'ndeki kayıtlarda gayri resmi para toplanmaya kalkılmıştır. Gençliğin aileleri bu konuda uyarması ve ailelerle yaptığı basın açıklaması sonucunda bu uygulama aynı gün kaldırılmıştır, 80 sonrası yapılan ilk genel boykot birçok yerde yüzde 100 katılımı hayata geçirilmiştir. Bunlar birbirinden farklı iki örnektir ve süreç ne olursa olsun, örgütlülüğün biçimi nasıl olursa olsun sonuç alabilmenin tek koşulu kararlılıktır.

Uzun bir zamandır gençliğin

her kesimi tarafından tartışılan; bu tartışmalar, önerilerle gençliğin içinden çıkan ve onun öz örgütlülüğü olan öğrenci meclisleri, çalışmalarının meyvelerini ufak ufak toplamaya başlamıştır. Tüm üniversitelerimizde başlayan çalışmalar her üniversitenin kendi özgül koşulları da düşünüldüğünde farklı gelişim seyrirleri göstermektedir. Kimi yerde girişim halinde olan çalışmalar kimi yerde meclisle sonuçlanabilmiştir.

Son birkaç aya dönüp baktığımızda da bunu görmemiz zor olmayacak. Deprem çalışmalarında olsun, okuldaki çalışmalarda olsun sonuç alınmıştır. Meclis girişimcisi arkadaşların kurduğu sağlık çadırı 5 bin kişilik çadır kentte tek sağlık çadırı olarak hizmet vermiş halkımızın yaralarını sarmıştır. Geçmişte gecekondu yıkımlarında, bugün depremde enkaz çalışmalarında, sağlık hizmetlerinde erzak dağıtımında... Gene halkın yanında gene onunla birlikte...

Okullara dönüp baktığımızda en küçük çalışmalar dahi en azından insanların birbirlerini fark etmeleriyle sonuçlanmıştır. Tanışma çayları, tanışma toplantıları, kültürel etkinlikler, paneller hepsi örgütlü hareket etmenin getirdiği olumlu örneklerdir. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'nde Öğrenci Meclisleri tarafından yapılan "Nükleer

Enerjiye Hayır" paneli büyük ilgiyle karşılanmış, panel sonunda dekan meclis çalışanı öğrencilere teşekkür etmiştir. Sanatçılardan Tolga Sağ ve Fuat Saka'nın yanında alanında uzman hocalar da bu

işler hale getirebilmemize bağlıdır. Oluşturacağımız kültür komisyonları, halk kültürüne sahip çıkarken, spor komisyonları da insanları gündemden uzaklaştırmak için kullanılan sporun gerçek

işlevini ortaya koyacaktır.

Örgütlülüğümüzün bir üniversitede fakültele, bölümlere ve sınıflara yayılabilmesi meclisin tam anlamıyla tüm öğrencilerin sesi olabilmesi en geniş öğrenci kitlesine karar alma ve uygulama olanağını yaratacaktır. Meclis ancak o zaman bir girişim olmanın ötesine geçecektir. Bizler kendi kendimizi yönetmeli, ihtiyaçlarımıza cevap verebilecek çözümlerde buluşabilmeliyiz. Meclis örgütlülüğünü bu bakışla sağlayacağız.

"Söylediğimiz türkülerde senin de sesin olmalı" der gibi hep bir ağızdan... Arkadaşlar, bizler şunu biliyoruz ki gelecek biziz, umut biziz, yarını yaratacak olan biziz. O zaman hep bir

ağızdan söyleyelim türkümüzü.

Sorunların çözümü, paylaşım ve birliktelikte. Paylaşım ve birliktelik, ÖĞRENCİ MECLİSLERİNDE.

ÖĞRENCİ MECLİSLERİNDE BİRLEŞELİM.

panele katılmışlardır.

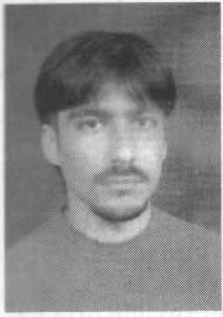
Bu noktada sorunumuz çalışmalarımızı hızlandırmak ve daha çabuk karar alıp, daha çabuk hayata geçirebilmek olmalı. Her gün yeni sorunlarla karşılaştığımız, sürecin bu kadar hızlı ilerlediği koşullarda sorun çözebilmemiz örgütlülüğümüzü tam anlamıyla oluşturabilmemize ve her şeyiyle

MECLİSLER, ANADOLU'NUN HER YANINDAKİ GENÇLİĞİN ORTAK İHTİYACIDIR

Öğrenci Meclis Girişimleri, Anadolu'da da gün geçtikçe yayılıyor. Gençlik tarafından benimseniyor. Meclislerin gençliğin gücünü açığa çıkarabilecek bir örgütlenme biçimi olması onu daha da vazgeçilmez kılıyor.

Anadolu'nun çeşitli yerlerinden Öğrenci Meclisi Girişimcileri ile yaptığımız röportajı yayınlıyoruz...

Bize kendinizi tanıtır mısınız?

Ercan Kutlu Çukurova Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü öğrencisiyim.

Okulunuzda sizi etkileyen sorunlar nelerdir?

Mimarlık bölümünü isteyerek seçtim. Okula ilk başladığım zamanlarda istediğim bir bölümde okuduğum için okuldan memnundum. Bu yüzden ilk dönem ödediğim harç parasının çok olmasına rağmen beni etkilememişti. Daha sonraları mimarlık eğitiminin masrafları ve ikinci dönem ödediğim harç parası, yemek ücretlerinin çok olması, ulaşım zorluğu, mediko sosyal hizmetlerinden faydalanamamamız, ailemi ve beni zor durumda bıraktı. Bundan dolayı hem okuyup hem çalışmak zorunda kaldım. İkinci sınıfa kadar bu durumumu bayağı düzeltti. Ama bu bölümün masrafları giderek artmaya başladı ve harç parasına yapılan aşırı zamlar ailemin ekonomik durumunu oldukça çökertti. Sırf bu yüzden ailemle aramda sorunlar çıkmaya başladı. Benim haricimde beş kardeşim daha okuyordu. Tüm bunlardan dolayı sevdiğim bir bölüm olmasına rağmen okuldan ayrılmak zorunda kaldım.

Yukarıda anlattığınızdan da anlaşılacağı gibi parası olmayan öğrencilerin okuyamayacağı bir eğitim sisteminin uygulandığı ülkede yaşıyoruz. Ekonomik durumu iyi olmayan okulu bırakmak zorunda kalıyor.

Bu sorunlara karşı sizce neler yapılması gerekiyor?

Tabi ki tek başımıza hiçbir sorunu ortadan kaldıramayız. Öğrenci gençliğin dağınık olmalarından, bir araya gelememelerinden dolayı ra-

hatça dayatılan sorunlar gün geçtikçe artmaktadır. Bu noktada Öğrenci Meclisleri en geniş katılımı; iradesini, insiyatifini yansıttık yapılarıdır. Öğrenci Meclisleri, öğrenci gençliğin çok çeşitli sorunlarını ve çözüm yollarını tartıştığı, tüm katılanların eşit söz ve karar hakkına sahip olduğu, ortak kararlar aldığı, kararların yine kararları alanlar tarafından hayata geçirildiği bir öğrenci gençlik örgütlenmesidir.

Bunun için bu sorunları yaşayan tüm öğrencilerle birlikte hareket edebileceğimiz bu örgütlülükle, taleplerimiz doğrultusunda mücadele etmeli, oluşturduğumuz geniş muhalefetle bize karşı dayatmaları geri çekmeliyiz.

Öğrenci Meclisleri öğrenci gençliğin yaşadığı sorunlara karşı hangi çözümleri sunuyor.

Öğrenci Meclisleri, gençliğin geniş katılımıyla, karşılaştıkları sorunlara karşı "birlikten güç doğar" düşüncesi ve pratiğiyle ortak hareket ederek sorunlara gerçekçi çözümler ortaya koyar. Ve öğrencilere dayatılan sorunlara bu birliktelikle güçlü bir tavır koyulur.

Son olarak eklemek istedikleriniz.

Bizler öğrenci gençlik olarak çaresiz değiliz. En haklı taleplerimizi en meşru örgütlenmelerimiz olan Öğrenci Meclislerinde savunalım. Sistemin yaratmak istediği pasif, dağınık, herşeye boyun eğip sorunların altında ezilen bir gençlik olmayalım. Öğrenci Meclisleriyle öğrenim hakkımızın önüne konan tüm engelleri hep birlikte aşalım.

Bize kendinizi tanıttırmısınız?

Hikmet Gökçe, Hacettepe Üniversitesi Ankara Meslek Yüksek Okulu 1. sınıf öğrencisiyim.

Öğrenci Meclisleri nasıl örgütlenmelidir? Sizin öğrenci meclisi girişimcisi olmanızın temel nedenleri nelerdir?

Öğrenci Meclisleri adından da

anlaşılacağı gibi öğrenci gençliğin en geniş örgütlenmesidir. Öğrenci Meclisleri öğrencilerin sorunlarını kucaklayan öğrencilerin sorunları karşısında hep birlikte hareket etmesini sağlayacak, diğer (dernek vs) örgütlenmelerden daha geniş bir örgütlenmedir. Öğrenci gençliğin önünde bir sorunlar yumağı vardır. Bu sorunların çözümü için tek bir çatı altında birleşip mücadele edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Okuldaki sorunlarımızın çözümü için birebir uğraşılmıyorsa birlik olup uğraşıldığında daha kolay çözüleceğine inanıyorum. Mesela bizim okulda öğrenci kimliklerinde heryıl olmak üzere 10 milyon lira alınıyor. Okula girerken ödediğimiz haraclar yetmiyormuş gibi birde kimlik parası böylesi sorunların birlikte hareket ederek çözüleceğine inanıyorum. Onun içinde öğrenci meclisleri diyorum.

Okulunuzdaki sorunlardan bahsedermisiniz?

Okulumuzda yukarıda da bahsettiğim gibi kimlikler için 10 milyon alınması, öğrenci işlerinin merkez kampüste olması ve bir belge için bir imza için merkez kampüse gidilmesi ve bunlardan alınan ücretlerin yüksekliği gibi üniversite genelini ilgilendiren sorunlarımız var. Okulumuzda merkez kampüstekinden daha büyük bir spor salonumuz olmasına rağmen kullanılmıyor üstelik pislik içinde. Bizim okul yani Ankara Meslek Yüksek Okulu kampüsten ayrı bir yerde sadece tek bir bina sıvaları dökülmüş, pencereleri eskimiş, ders işlemeye müsait olmayan sınıflar, laboratuvar ortamının çok kısıtlı olması ve bunun gibi pek çok sorun...

Okulunuzdaki bu sorunların çözümü için neler yapılması gerekiyor?

Bu sorunların çözümü için yüksek okul müdüründen veya rektörlükten birşeyler beklemek sorunların onlardan kaynaklandığını bildiğimiz için anlamsızdır. Eğer bizler öğrenciler olarak bu sorunlara duyarlı olursak, bu sorunların üzerine örgütlü bir şekilde gidersek çözümü hiç o kadar da zor olmayacaktır. Bunun içinde öğrenci meclisleri sorunlarımızı sahipleneceğimiz bir birlikteliktir.

DEMOKRATİK, BİLİMSEL, PARASIZ BİR EĞİTİM İÇİN ÖĞRENCİ MECLİSLERİNDE BİRLEŞELİM!

Deprem Bölgesinde Öğrencilerin 2.felaketi

YÖK

Yıllardır laçkalaşmış, kangren olmuş bir eğitim sistemi, baskı ve şiddetle bize dayatan YÖK, daima hakkını arayan öğrenci gençliğin karşısında olmuştur. Bu tesadüf değildir. YÖK, kuruluş amacı gereği, öğrencilerin bilimsel, akademik, demokratik haklarının karşısında olmuş ve haklarını arayan öğrenci gençliğe, kolluk güçlerini pervasızca saldırtarak öğrenci gençliği susturmak istemiştir. Amaç sorunlarına sahip çıkmayan, sorunlarına çözüm üretmeyen bireyci, apolitik bir gençlik yaratmaktadır.

Yaşadığımız deprem felaketleri birçok sorun da beraberinde getirmiştir. YÖK, üniversitelere kaynak akışını düzenlemekte aciz kalmıştır. "Abant İzzet Baysal Üniversitesi, depremde ağır hasar gördüğünü, Kampüsün ve yurtların kullanılamayacak durumda olduğunu, barınma ve eğitim için prefabrik konutlar ve çadır gerektiğini belirterek, eğitim gönüllülerinden acil yardım beklemekte. Kocaeli Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi, beklenen 25 trilyon liralık kaynağın çok büyük bir kısmını hala ala-

mamaktadır. YÖK ise açık bir pişkinlikle bölgelere yardımların sürdüğünü iddia etmektedir." (11Aralık Radikal). "Sakarya ve Kocaeli Üniversitesi yönetimi YÖK ile yaptıkları özel görüşmede; fakülte ve yüksek okul binalarında hasar tespit çalışmalarının tam olarak yapılamadığından yakındıklarını belirtmişlerdir." (11Aralık Radikal) Abant İzzet Baysal Üniversitesi yönetimi ise Gököy Kampüsünü 17 Ocak 2000 tarihinde açmış, Meslek yüksek okulu ise büyük maddi hasardan dolayı açılmamıştır. Meslek yüksek okulunun ne zaman açılacağı ise tam bir belirsiz-

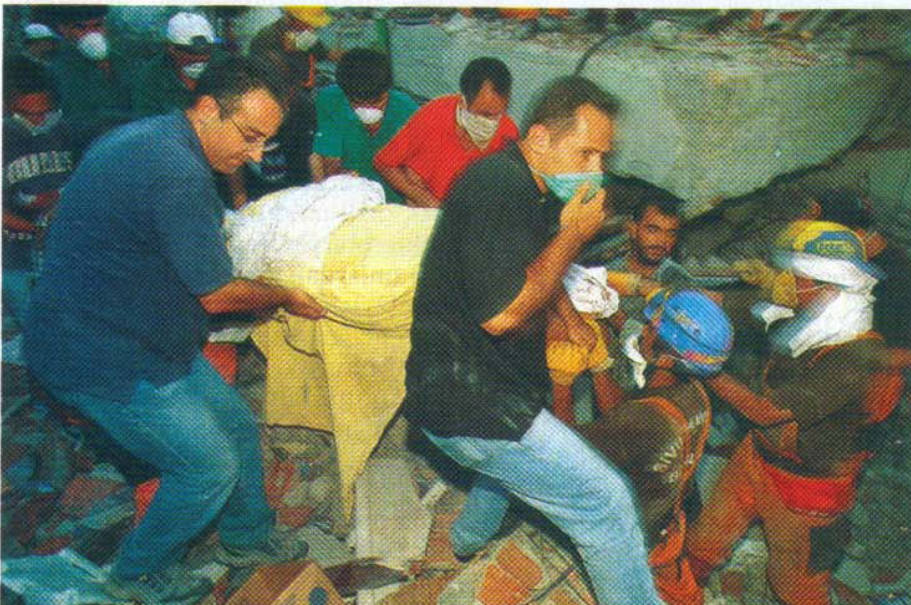
Hasar içinde üniversite
Depremde ağır hasar gören Kocaeli ve Sakarya üniversiteleri için 25 trilyon lira istenirken, sadece 7,5 trilyon sarılandı. Binaların kontrol altına alınması üniversitelerin öğrencileri kurtarmak için büyük bir zorluk olmaktadır.

lik içerisinde. Açılan Gököy Kampüsü'ndeki fakülte binalarında derin çatlaklar olduğunu ve duvarların bazı yerlerinin yıkık olduğunu Abant İzzet Baysal üniversitesine bildirmemize karşın Abant İzzet Baysal Üniversitesi yönetiminin açıklaması komiktir. Bu açıklamaya göre; duvar sıvalarının

çok kalın olduğunu ve bu yıkık ve çatlakların dökülen sıvalar olduğunu iddia etmişlerdir. Gököy Kampüsü içerisindeki yurt binalarına ek kontenjanla açıkta kalan öğrencilerin bir kısmı yerleştirilmiştir. Bolu şehir merkezindeki hasarlı C blok yurdu ise "onarılarak" öğrencilerin barınması için açılacaktı. Kolonları çatlayan, yer yer kırılan ve depremin etkisi ile yan yatan bu yurt nasıl onarılabilir? Aynı şekilde orta hasarlı denilen, olası yeni bir depreme dayanamayacağı söylenen B blok kız yurdu, duvarlarındaki çatlaklar boyanarak öğrencilere açılmıştır. Yönetimin bu duyarsızlık ve sorumsuzluğu devam ettikçe, öğrencilerin can güvenliğiyle oynamaya devam edilecek! Yine bu yurtlarda okulun açılmasından geçen haftaya kadar olan süreçte kaloriferler de yanmamıştır. Yurt personeli ise can güvenliği olmadığını gerekçe göstererek yatmak için yurdu terketmesi öğrencilerin can güvenliği üzerine oynanan oyunu gözler önüne sermektedir. Bundan dolayı birçok öğrenci ve öğretim görevlisi okullardan ayrılmışlardır. YÖK'ün çözümsüzlükleri öğretim görevlilerini işlerinden etmiş, öğrencilerin de okuma haklarının ellerinden alınmasına neden olmuştur. Biz öğrenciler olarak Abant İzzet Baysal Üniversitesi yönetimine; can güvenliği, ısınma, barınma sorunlarımızı dile getirdiğimizde yönetim çadırkentleri bizlere çözüm olarak dayatmıştır.

Çadırkentler çözüm mü? Isı yalıtımının olmadığı fabrika artığı katalitiklerin verildiği, tüplerin ücretli olduğu, yemek verilmediği, seyyar tuvaletlerde su ve hijyenin olmadığı, elektrikli kullanımının sınırlı olduğu kentin dışındaki bir çadırkent çözüm olabilir mi? Anlaşılacağı üzere YÖK çözümsüzlük üretmeye devam ediyor.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Senatosu, hala güz dönemi devam eden üniversitemizin, dersler ile sınavları yoğunlaştırarak yaz tatili yaratmak ve bütünleme bekleyen bizlere karşı yaz okulunu tekrar dayatmak istemektedirler. Eğitimi paralı hale getirmek için bizlere hafta sonu ders uygulama dayatması getirmektedirler. Anlaşılan yine çözüm diye çözümsüzlük üretilmiştir.

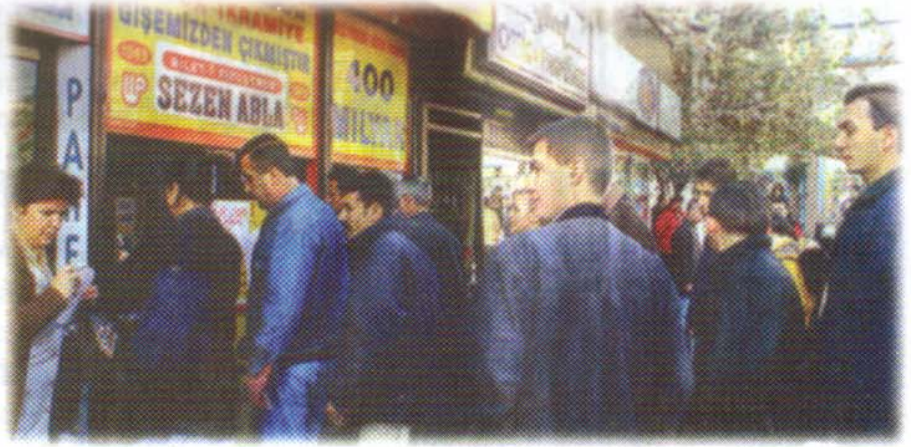
Böylesine çözümsüzlüklerin ve bunalımların yaşandığı üniversitelerde, akademik düzeyde bilimsel eğitim verilebilir mi?

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Senatosu yaptığı bir açıklama ile; gösteri, pankart, afiş, bildiri, toplu imza veya toplu dilekçe gibi eylemliliklerin, bir hafta ile bir ay arasında okuldan uzaklaştırma ile cezalandırılacağını açıklamışlardır. Dikkat edin, okul açıldıktan birkaç hafta sonra yapılan bu açıklama, yönetimin, sorunlar olduğunu ve bu sorunları çözemediğini kabullenmesi ve öğrenci muhalefetinden korkması değil midir?

Biz Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencileri olarak sorunlarımızın çözümü için imza kampanyası başlattık. Öğrenci kitlesi yönetimin uzaklaştırma tehditlerini aşarak imza kampanyasına katıldı. Fakat toplu imzalar rektörlükçe yasal olmadığı gerekçe gösterilerek kabul edilmedi. Ayrıca sivil polisler, şehir merkezinden kampüse giden okul servislerini durdurarak arama yapmışlardır. Okul içinde ve dışında sivil polisler öğrencileri takip ederek yıldırma istemektedirler. Daha sonra rektörlüğe iletemediğimiz imzaları Eğitim Fakültesi kantininde boykot yaparak yakma girişimimizi, jandarmanın bizden önce kantini ablukaya alıp işgal etmesiyle gerçekleştiremedik. Daha önce de belirttiğimiz üzere YÖK öğrenci gençliğin haklı taleplerini, zor, baskı, tehdit ve şiddetle bastırmaya çalışmaktadır.

Başaramayacaklar! Öğrenciysek, haklıysak, sorunlarımızı dile getirebilir, çözüm üretebilir ve bu çözümleri pratiğe geçirebiliriz. Bunun da tek yolu tüm anti-faşist öğrenci gençliği kapsayacak, öğrencilerin kitlesel katılımıyla kurulacak, samimiyet ve güven ortamında, ortak sorunlarımıza ortak çözümler üretip pratikte uygulayabileceğimiz ÖĞRENCİ MECLİSLERİ'dir.

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Öğrencileri

UMUT BATAĞI ŞANS OYUNLARI

"Umut fakirin ekmeği" sözü nü sıkça duyarız. Olması istenenler, ihtiyaçlar, hak edilip de alınamayanlar söz konusu olunca hemen kulağımıza çalınır bu "umut" dolu sözler.

Peki umut, neden fakirin ekmeği? Mesela zenginlerin ekmeği nedir? Ya da holding sahiplerinin, tüccarların, patronların, bakan veya ordu komutanlarının ekmeği nedir? Biz umut yiyip içiyorsak onlar ne yiyorlar?

Aslında bu ekmeği bize gösterip çekenler ve sonra bir güzel sindirenler, biz değiliz onlardır. Günlerimiz sahte umutlar, hiç gerçekleşmeyecek beklentilerle doldurulmaya çalışılıyor.

Nasıl mı?

Sabırla, şükürle, tahammül etme ile içe atılan arzular, boş umutlarla besleniyor.

Hani dizi dizi kuyruklar görürüz, bir kulübenin ya da bir dükkanın önünde. İşte oralar:veya, hayal dağıtılan yerlerdir. Hani bir TV'nin başına toplanmış, hırsla bağırarak çağıran insanlar görürüz... İşte oralar, yarış atlarının kalbinden daha hızlı çarpan kalplerle doludur. 1998 yılında 500 bin kişi at yarışı oynarken '99 yılında bu sayı 1 milyon olmuş. Yani devletin yasal kumarlarından oynayanların sayısı 500 bin daha artmış. 500 bin el daha sarılmış kaleme, 500 bin el daha cebin-

den birkaç yüz bin lira çıkarıp vermiş. Böylece toplanan paralar, 428 trilyon 603 milyar lira olmuş. Bunun karşılığında at yarışı oynayanlar kaç lira almış dersiniz? 219,8 trilyon lira. Göbeğini bizden çaldığı ekmekle büyütenler açıklamış,"2000 yılında sadece at yarışından 750 trilyon lira bekliyoruz."

Umutlar lotaryolara bağlanmışsa tüm kuponlar boş yatırılmalı. Çünkü dolu yatıranlar, '99 yılında Milli Piyango, Hemen Kazan, Sayısal Loto oynayanlar devlete 675 trilyon lira kazandırmışlar.

Bu para bizim cebimizden çıkıyor. Bu paralar, akşamları sofrada yediğimiz çorbanın biz doymadan erkenden bitmesinin sebebi. Bu para, bizim kaybımız, onların kazancı.

'99 yılında şans oyunlarına yatırılan toplam para, 1 katrilyon 103 trilyon lira. Yani en son deprem vergisiyle halkın boğazına daha bir sıkı sarılan düzenin kazancısıdır ki, bu para 1 katrilyon liranın üzerindedir.

Ya bu paradan pay alan devlet kurumlarına ne demeli? Milli Savunma Bakanlığı'ndan Ordu'ya, Diyanet İşleri'nden Kızılay'a kadar hepsi bu yasal kumar masasının yancılarıdır.

Lotaryo tünelinin ucunda görünen "umut" ışığı aslında üzerimize gelen trenin farıdır yalnızca.

SORUŞTURMA AÇILMASINI İSTİYORUM

Önce istifa etti, sonra hakkında soruşturma açıldı. İstanbul Üniversitesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Başkanı **Prof. Dr. Bülent Tanör**'le yaptığımız röportajı sizlere yayımlıyoruz.

Öğrenci hakkında takdir yetkisi hocanın elindeyken, bu yetki de hocadan koparılmak isteniyor. Böyle bilmediğimiz, kimliksiz, anonim bir bağıl sistem, bir bilgisayar ve ortalamalar, çan eğrileri şeklinde bir değerlendirme sistemi getirildi bunu da doğru bulmadık

Üniversitedeki idari görevinizden neden istifa ettiniz?

Bülent Tanör: İdari görevden akademik bir nedenle istifa ettim. Şuydu mesele; Rektör bütün fakülteler için tek tip öğretim ve sınav elbisesi tasarlamış. Ve bunun ideal olduğunu düşünüyor.

Kime öğretim görevlilerine mi?

Bülent Tanör: Yalnız öğretim görevlilerine değil, erkek öğrencilere de. Yani özü şuydu: "Bütün dersler bir yarı yıl okutuldukça sınav sistemi de bağıl sistem dedikleri bir sisteme dönüştürülecek." Bunu çağdaş eğitimin bir gereği olarak düşünüyor rektör. Biz Hukuk Fakültesi mensupları olarak anabilim dalı başkanları, grup başkanları, yönetim kurulu üyeleri, dekanımız, Hukuk Fakültesi dekanı Aysel Çelikel, bunu inceledik ve bunun Hukuk Fakültesi için çok zararlı sonuçlar vereceğini tespit ettik. Bu arada Türkiye'deki tüm Hukuk Fakülteleri yetkilileri, dekanları toplanıyorlar. Onlarda Hukuk Fakülteleri için bu sistemin doğru olmayacağına karar verdiler.

Peki neden bu kadar zararlı?

Bülent Tanör: Şimdi teknik ayrıntılara girmek istemiyorum. Ama ben Anayasa Hukukçusu olarak size şu kadarını söyleyebilirim öğretim sistemiyle ilgili olarak. Anayasa Hukuku fakültesi de okutul-

lan bir derstir, birinci sınıfta. Rektörün anlatımına göre bunun ikiye bölünmesi gerekmektedir ikişer-üçer. İkincisi sınav sistemi de buna bağlı olarak değişiyordu ve değişti. **Sizin gözlemlediğiniz kadarıyla bu konuda öğrencilerin şikayetleri nelerdir?**

Bülent Tanör: Sadece ben öğrencilerin imza kampanyası başlattığını biliyorum. Ama şikayetleriyle ilgili somut noktalar oldu sanıyorum. Hangi noktalardan şikayetçiler onu kestiremiyorum. Ama öğrenmek isterim.

Ayrıca hakkınızda bir soruşturma açılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bülent Tanör: Şimdi ben TÜSİAD'a 1997'de bir rapor hazırlamıştım. (Ülkemizde demokratikleşmeyle ilgili) Geçtiğimiz aylarda da Aralık 99'da bu raporu güncelleştiren aradan 3 sene geçmişti yeni bir rapor hazırladım. Bunun üzerine rektör benim hakkımda soruşturma açılmasını Üniversite Yönetim Kurulu Hukuk Fakültesi Dekanı'na söylüyor. Gerekçede şu herhalde: Disiplin yönetmeliğine göre öğretim üyeleri, tam gün çalışanlar, dışarıda iş yapmayacağız diyenler, vaatte bulunanlar üniversite dışında ücretli-ücretsiz iş göremezler. Şimdi rapor yazmayı herhalde düşünüyorlar. Yasak kapsamında önemli bir bağ kurmalı. Aynı yasakları söyleyenlere göre öğretimdeki o istisnalar yani

görev üniversite tarafından verilirse makuldür normaldir. Bir başka istisna daha var. Eğer konu telif haklarına giriyorsa gene hukuki bir mesele teşkil etmez ama bu -telif hakları meselesi

fakülte yararına yorsalar şimdi dolayısıyla yönetmeliğin tanıdığı bir hak var, yasanın tanıdığı iki hak var. Kanunda Hukuk normlarının kademelişmesi vardır. Dolayısıyla biz yasadaki bir hakkı kullandık telif hakkını. Ben bunun için ücrette aldım. Ama yasaya göre telif hakkı ücretsiz bile olsa yapabiliyorsunuz. Ama yasaya göre telif hakkı için bu farkı gözönüne alamıyor rektörlük bu anayasada. Ve soruşturma açılmasını istedi. Ben Hukuk Fakültesi dekanına

"Anayasa Hukukunu nasıl ortadan bölersiniz hiç böyle bir sorunla karşı karşıya kalmadık. Böyle bir ihtiyaç duymadık. Duysaydık biz duyardık. Keza Medeni Hukukçular, keza cezacılar hiç bir zaman böyle bir ihtiyaçla karşı karşı kalmadılar. Ama bütün dersler ortasından ikiye bölünmüş oldu. Ve bu hem pedagojik açıdan problem yaratıyor hem de bütünü siz zoraki; yapay bir şekilde ikiye bölmekle anlatımı, öğretimi de zorlaştırmış oluyorsunuz."

bir yazı yazmıştım ve dekanlık sonunda bu işin bir telif hakları konusu olduğuna karar verdi. Ve topu kendi üzerinden atmış. Ama bu demek değil ki rektörlük kendiliğinden soruşturma

ma açamaz açabilir. Bu yetkisi de var. Bu durumda bekliyorum. Yalnız bu arada bende merak ettim acaba Tüsiad'a benden başka rapor yazan oldumu diye. 1990'dan bu yana tam 150 kişi TÜSİAD'a baş vurmuş. Bunlardan biride YÖK Başkanı Kemal Gürüz, 2 tane de rektör var. Şu anda görevdeler devlet üniversitelerinde. İki rektör yardımcısı, bir dekan, bir YÖK üyesi var.

Bunlar hakkında her hangi bir soruşturma açılmış mı?

Bülent Tanör: Hayır açılmamış. Niye açılmamış bende çok merak ediyorum. Ama tabi niye onlara açmadınız demem de niye bana açıyorsunuz demem gerekir. Onu da demiyorum. Ben açılmasını da istiyorum. Çünkü bu girişimi ile yani rektörün böyle bir konuda dekana soruşturma açın demesi bile üniversite sisteminin, özerkliğin, bilim onurunun bu kadar ucuz kavramlar haline getirildiğini gösteriyor. Bu hataların daha iyi ortaya çıkabilmesi için bir yanlış hareketi sonuna kadar götürürüz. Bizim onların gösterdiği hataları eleştirmemiz, çürütmemiz, teşhir etmemiz gerekir. Bekliyoruz bakalım.

Teşekkür ederiz.

Görülüyor ki, YÖK sadece gençliğin değil öğretim üyelerinin de sorunudur. Meclisler, YÖK'e karşı hem öğrencilerin hem de akademik personelin birlikte mücadele zeminidir.

ANTAKYA'DAN Liseli Öğrenciler

Mevcut Anayasanın 42. maddesine göre "hiç kimse eğitim-öğretimden mahrum bırakılamaz ve devlet okulları parasızdır". Ancak bugün devlet okullarında hiç bir yere kıpırdanamaktadır. okula giden öğrenciyi ilk olarak kayıt parası daha sonra spor ve eğitim katkı payı adı başış kendisi zorunluluk olan ve kanunlarda karşılığı bulunmayan ödemeler beklemektedir. Bu şekilde okullar özelleştirilmektedir. Yani parası olan okuyacak, olmayan kaderine küsecekti.

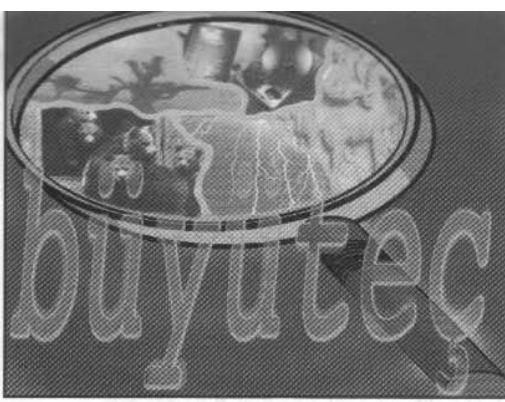
Bilindiği gibi üniversite sına-

vina ilk defa başvuran öğrencilerden diploma istenmekte, yoksa formlar kabul edilmektedir. Böylece "diploma parası" ödemeyen öğrenciler bu parayı ödemek zorunda bırakılmıştır.

Antakya Merkez 23 Temmuz Lisesi öğrencileri de diploma parası veremedikleri için ÖSS formunu yatıramamış ve mağdur olmuşlardır. Okul yönetimiyle ayrı ayrı görüşen öğrenciler bir sonuç alamayınca formları son yatırma tarihi olan 16.11.1999 tarihinde hep birlikte okula gitmiş müdürle konuşmuşlardır. Müdürün "pa-

ra yoksa diploma da yok" demesine rağmen öğrencilerin dayatmasına karşı daha fazla direnemeyen Müdür diplomaları vermek zorunda kaldı.

Bizler hayatımızın her alanında sorunlarla karşılaşabiliriz. Bu sorunları ya görmezden gelip sonuçlarına katlanacağız ya da çözeceğiz. Çözmek istiyorsak birlikte hareket etmek şart. 23 Temmuz Lisesi öğrencileri olarak şunu söyleyebiliriz; "bizler gerçekten biraraya gelip birlikte hareket ettikten sonra alamayacağımız diploma çözemeyeceğimiz sorun yoktur.

DÜNYADA VE ÜLKEMİZDE GELİRİN PAYLAŞIMI

Bu ülkede çocuklar 800 dolar borçla doğuyor. Milyonlarca insan işsiz olduğu, 15 milyon öğrencinin okullarda meşgul edildiği ülkemizde üniversiteler işsizliği gizliyor.

Türkiye'nin en gelişmiş bölgesi olan Marmara Bölgesi'nde bulunan Kocaeli ve Bolu'da deprem sonrasında yüzbinlerce insan evsiz ve açıkta yaşar hale geldi. Yoksulluğun yol açtığı sosyal sıkıntılar, intiharlar; sapkın davranışları besliyor.

Yine yoksulluğun yol açtığı, neden olduğu tepkilerin yoksulluğun kaynağına yani düzene yönelmesi için "zararsız" örgütlenmeler, tarikatlar, yoz yaşam biçimleri özendirilmiş. Satanizm, lümpenlik, yalnızlık bu tablo sonunda gençliğe yakıştırılan davranış biçimleri haline getirilmiştir.

Peki nedir yoksulluk?

Bilinen en basit görüntüsüyle; dilenen, üstü başı yırtık, ayağında ayakkabısı, kalacak yeri, yiyecek yemeği olmayan insanların içinde bulundukları durumun adıdır. Bu haliyle baktığımızda ülkemize "gelişmiş bir ülke" demek işten bile değildir.

Ne var ki, 5.5 milyon insanın bir aylık çalışma karşılığında asgari ücret aldığı, bu ücretin de 82 milyon lira olduğunu düşündüğümüzde yoksulluk tanımlamasının oldukça geniş kitleleri ilgilendiren bir sorunun adı olduğunu görürüz. Kaldı ki, 82 milyon yerine 100-150 milyon olsa bile ne fark eder? Bu gerçek değişmez. Çünkü devletin kendi açıkladığı rakamlarda bile 4 kişilik bir ailenin sadece mutfak masrafı, aylık 250 milyon üzerindedir.

Bugün bir evde renkli televizyon olması, buzdolabı olması, elektrikli süpürge olması o evde yaşayanların yoksul olmadığı anlamına gelmiyor. Yoksulluğun kap-

samı genişlemiştir. Piyasadaki ürün çeşitliliği halkın bunların hepsini alabildiği anlamına gelmiyor. Belki mağazaların vitrinlerinde bir yerine on çeşit TV var ama halkın alım gücü yine az yine geri geliyor. Yine halkımız insanca yaşam olanaklarından yoksun.

Dünyada gelirin paylaşımı

6 Milyar nüfuslu dünyamızda nüfusun % 59.6'sı düşük gelir grubundaki ülkelerde yaşıyor. Yüksek gelir grubunda yaşayanlar ise % 15.

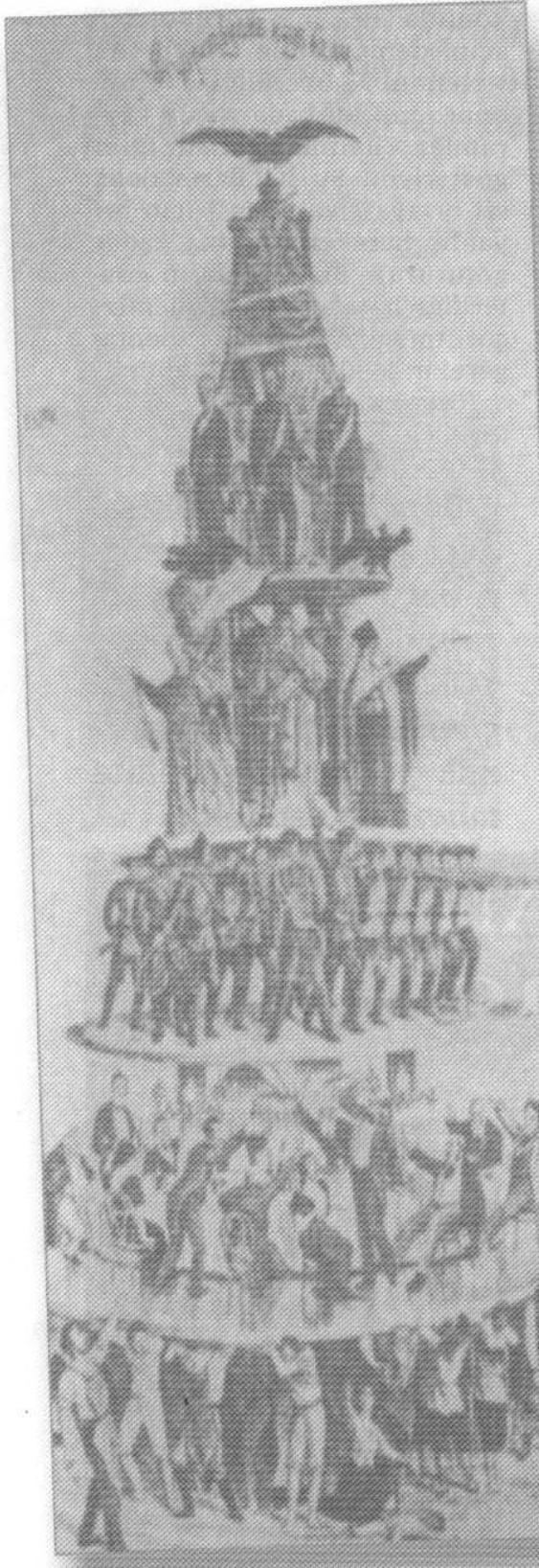
Buna karşılık dünya gelirin % 78.3'ü yüksek gelir grubundaki ülkelere geliyor. Düşük gelir grubundaki ülkelerin payı ise yalnızca %6.4. Yani çalışan, üreten halklar bu işlevlerinin karşılığını alamıyor. Yarattıklarına denk düşmeyen bir gelir dağılımı var ki bu da eşitlik, demokrasi vb. söylemlerin iflasının delilidir.

Amerikan Rüyası'nın iflası

O çok övdükleri ABD ekonomisi evet, devasa bir hızla büyümektedir. Bütçesinde fazla vardır. Ama 1980'den 99'a kadar hane halkı borçları %90, geçici işçi sayısı %2.7 ticari açıklar ise %3.1 artmıştır. Refah ülkesi, cennet gibi gösterilen ABD'de Trufts Üniversitesi bünyesindeki Açlık Yoksulluk Araştırmaları Mezkezi'nce yapılan kapsamlı bir araştırmanın sonucuna göre 30 milyon ABD'li, "bir sonraki öğünde karınlarını doyurma garantisi" olmadan yaşıyor.

İstikrar adına gelenler istikrarsızlığın kaynağıdır

1940'ların sonlarında Marshall Planı ile başlayıp 1980'lerde IMF ve Dünya Bankası'yla geri bıraktırmış ülkelere dayatılan borç programları, istikrar söylemleri ile süslense de beraberinde istikrarsızlığı getirmiştir. Çünkü bu tür programlar, uygulananların değil

uygulayanların istikrarı ve düzenlerinin devamı için biçimlendirilmektedir.

Birçok ülke, uyguladığı IMF programları ile daha da yoksullaştı, alım gücü geriledi. Kıtık, açlık milyonlarca insanı daha içine aldı. Bit-ti sanılan birçok hastalık yeniden ortaya çıktı. Dünya Bankası, tüzüğünde yoksullukla mücadelenin ve çevre korumacılığının amaçlandığı belirtilse de hem geri teknolojilerin pazarlanması hem de geri bıraktı-rılmış ülkelerin çöplük olarak kul-lanılmaları önemli ölçüde çevre katliamına yol açtı.

Günümüzde gelişmekte olan ülkelerin toplam dış borçları 2 trilyon dolara ulaşmış durumda

"Açlığın dini olmaz, yoksulluğun vatani " mısralarında olduğu gibi sömürde sınır tanımayan emperyalist sistem faaliyet gösterdiği planlarda emek maliyetini en aza indirebilmek için ücretleri aşağıya çekerken bu durum alım gücünü de azalttı.

Aşırı üretim yapan bir sistemde pazarların genişletilmesinin yolu diğer ülkelerin iç üretim zeminlerinin altını oymaktan geçiyor. Bir başka deyişle ekonomilerine göz dikilen ülkelerin üretim ve bölüşüm ilişkileri denetim altına alınarak o ülkenin değil işgal eden, denetim altına alan ülkenin ihtiyaçlarına göre bir ekonomik işleyiş oturtuluyor. Böylece büyüyen pazarlarda küçük işletmeler ya iflasa itilmiş oluyor ya da daha büyük şirketlerin acentası olmaya zorlanıyor.

Devlet girişimleri ise ya özelleştiriliyor ya da kapatılıyor. Devlet girişimleri, alınan borçların karşılığında tıpkı tefeciye bırakılan rehin gibi satılmaktadır. Bu durum genişleme için borç almayı borç ödeme için daha yüksek faizli borç almayı

Devletin 1999 yılındaki bazı harcamaları ve bunların miktarları şöyle:

Tedavi ve cenaze giderleri	389,2
trilyon lira	
Yolluklar	111,7
Kırtasiye	50,4
trilyon	
Karşılama ve tören	3,5
Gizli hizmetler	58,3
trilyon	

AB'nin dünya nüfustaki payı	%2,	dünya hasılasından aldığı pay	%26
ABD'nin	"	"	%4,6
Almanya'nın	"	"	%1,4
Japonya'nın	"	"	%2,2
TÜRKİYE'nin	"	"	%1,1
			" BINDE 7

Yani dünya nüfusunun %8,8'ini ancak oluşturan AB, ABD,Japonya toplam gelirin %66'sına sahip.

gerektiriyor. Böylece halkaları onlarca yıla uzanan bir bağımlılık zinciri ülkenin boynuna geçiriliyor.

Elbette enflasyon artıyor, zamlar peşisıra geliyor. IMF bu durumda hızır gibi yetişiyor ve hemen bir istikrar paketi açıyor. Ama buna rağmen o ülkede enflasyon düşmüyor. Örneğin kendi ülkemizi ele alalım: 2000 yılı için %25'lik bir enflasyon hedefi belirlendi hatta maaşlara yapılacak zamlar ve kiralar bile bu oranla sınırlandırıldı. Ancak şu soruyu sormak lazım; Tüm bu önlemler, enflasyonun temel nedenleriyle ne kadar ilgili?

Örneğin özelleştirme; devletin kar eden neredeyse bütün kurumlarının satılması amaçlanıyor. Tarım sektörüne verilen destek kaldırılıyor, vergiler arttırılıyor. Oysa dış borçlardan haber yok. "Siz bu dış borç altında eziliyorsunuz biz bunları silelim" demiyorlar.

"Vergi kalkınmanın temelidir"

Vergiyi kalkınmanın temeli gören anlayış çevre, çöp, ev, iş hemen birçok sebeple halkı vergilendirmektedir. Bir taraftan şirket vergileri azaltılırken vergideki bu azalma ücretli çalışanların yani emekçilerin sırtına yüklenmektedir. En son deprem vergisi olarak çıkartılan vergiyle 1.3 katrilyon liralık ek bir gelir elde eden devlet, "depremin yükünü paylaşalım" demiş ama elini taşın altından çekerek halkı ağır bir yükün altına itmiştir. Son günlerde hazırlanan bir yasa ile tekrar sermayeye eklenen şirket karlarından vergi alınmayacağı açıklandı.

Halka değil silaha bütçe

Türkiye'de nüfusun % 20'si gelirin % 55'ini alırken en alttaki %20, % 4,5'ini alıyor.

İç borçlar, '98 yılında 11.5 katrilyon lira iken '99'da 22.6 katrilyon; dış borçlar ise '98 yılında 103.9

milyar dolar iken '99 yılında 100.1 milyar dolar olmuştur.

"Ülke ekonomisini canlandırmak için kara paranın itici gücüne ihtiyacımız var" diyen bir başbakanın olduğu devlet, uluslararası para politikalarının kontrolü için yapılan Davos Zirvesi'nde silah alımları için 12,931 milyar dolar istemiştir. Bu para, ABD'nin deprem sonrası Türkiye'ye vereceğini vaadettiği ve devletin de bunu ballandıra ballandıra anlattığı paranın 13 katıdır. Oysa aynı zirvede sağlık alanı için 970 milyon dolar kredi istenmiştir. 2000 yılı başından bugüne kadar devlet, 4 katrilyon lira borç almıştır.

Zengin ülkeler, milli gelirlerinin % 5,4'ünü eğitime harcarken fakir ülkeler % 3,9'unu Türkiye ise % 2,2'sini eğitime harcıyor. 1993 yılında Gayri Safi Milli Hasıla'nın (GSMH) % 0.90 bütçenin ise %4,1'ini ayrılırken 1998 yılında GSHM'nin %0.86 bütçenin ise %2,9'u ayrıldı. Tek başına bu rakamlar bile neye ne kadar değer verildiğinin göstergesidir.

Bir taraftan "yıkıldık, sıkıntıda-yız", edebiyatı yapacaksın, diğer taraftan tüm dünyadan toplanan paralarla memurların, işçilerin maaşlarını ödeyeceksin bir taraftan yıkılan binalardan, ödenek azlığından bahsedeceksin, diğer taraftan bölgede emperyalizmin istediği "performansta" bir devlet olmak için yapılan silah alım harcamalarına yatırım yapacaksın. Hem üniversiteleri araştırmalar için gerekli parayı vermeyeceksin hem de 12 katrilyonluk, eğitime yatırım projelerinden bahsedeceksin. Bunun hiç bir inandırıcılığı yoktur.

Sonuç olarak; yoksulluğumuzun kaynağı, yarattığımız değerleri hiçbir yasa ve sınır tanımadan gaspeden bu düzendir. Bu düzen böyle sürdükçe yoksulluk da sürecektir.

Eğitimde Özenddiğimiz Avrupa Sistemi(!)

Hükümetin 2000 Yılı Eğitim Programında bu sürecin nasıl devam edeceği açık bir şekilde belirtiliyor; lise öğrencilerinden bundan böyle haraç alınacak, şahıslar üniversite kurabilecek, özel okullar teşvik edilecek.

Hemen hemen bir kaç öğretim yılında bir, öğrenciler yeni eğitim sistemleriyle veya uygulamalarıyla karşılaşılıyorlar. Bu değişiklikler o kadar sık yaşanıyor ki, bir öğrenci öğrenim gördüğü eğitim kurumunda bir kaç sistem değiştirdikten sonra ancak eğitimini tamamlayabiliyor. Her seferinde daha nitelikli bir eğitim iddiasıyla ortaya atılıp uygulamaya sokulan programların, bugüne kadar eğitim sisteminde olumlu bir değişiklik yaratmadığı gibi var olan durumu daha da kötüleştirdiği kolayca ifade edilebilir. Öğrencileri birer yazboz tahtasına çeviren bu uygulamaları yürürlüğe sokan dönemin hükümetlerince birer sihirli değnek gibi gösterilmeye çalışılsa da bu uygulamaların pratikte ne anlama geldikleri, uygulanmaya başlanmalarından hemen sonra anlaşılıyor.

Yürürlüğe koyulan uygulamalarla birlikte ya eğitim bir meta olarak görülüp ondan faydalanma yolları aranıyor ya tekellerin ihtiyaçlarına uygun mühendis ve teknisyenler yetiştirmek isteniyor ya da var olan fırsat eşitsizliğine tepki duyan, parasız, demokratik, halk için eğitim isteyenlerin tepkilerinin önünü alabilmek için bireyci eğitimi körükleyip gençliği bir bütün halinde çürütüp sövmeyi planlıyorlar. Geçen sene üniversite seçme sınavında uygulan-

masına başlanan tek aşamalı sınav sistemi, sınav sisteminde Çan Eğrisi uygulaması, artan haraçların yanında, yetkili makamlarca yasal olmadığı kabul edilen fakat pratikte tam anlamıyla bir iki yüzlülükle uygulanmasına seyirci kalan zorunlu bağış uygulamaları öğrenci gençliğin gündemindeki sistem değişikliklerinden bazıları.

Tek turlu sınav sistemiyle birlikte gelir durumu farklı olan öğrenciler arasındaki fırsat eşitsizliği ortadan kaldırılacak gibi palavraların ardında yatan gerçeklere bakıldığında, karşımıza var olan eşitsizliğin daha da derinleştirilmekte olduğu gerçeği çıkıyor. İşte Ağırlıklı Orta Öğenim Başarı Puanı uygulaması, Özel Liseler, Fen Liseleri ve Anadolu Liseleri ile sıradan Devlet

Liseleri arasında eğitimin kalitesinden kaynaklanan fırsat eşitsizliğinin özel statülü okullar lehinde derinleştirildiğine açık bir kanıt. Dar gelirli aile çocuklarının düz liselerde, meslek ve ticaret liselerinde eğitim aldığı bilinen bir gerçek ve bu okulların başarı ortalamalarının da diğerlerine oranla hayli düşük olduğu bilinen başka bir gerçektir. Tüm bunlar ortadayken kalkıp genel ortalaması yüksek olan okul öğrencilerine fazladan bir ek puan getirecek bir uygulamayı yürürlüğe koymak fırsat eşitsizliğini daha da büyütme değildir de nedir? Bu uygulamayla birlikte halk çocuklarına üniversite yolu kapatılmış, öğrencilere pazara birer teknisyen olma misyonu dayatılmış, öte yandan özel lise öğrencilerine yeni bir destek daha sunulmuş ve ayrı-

calıklı konumları daha da sağlamlaştırılmıştır.

Onyıllardır bu topraklarda egemenler eğitimi paralı hale getirmek için uğraşıp duruyorlar. Önce temsili biçimde alınan haraclarla başladılar. Sonra haracların miktarına enflasyonun üzerinde yüzde 100-300 oranlarında zamlar yaparak eğitimi her geçen yıl daha paralı bir hale dönüştürmeye çalıştılar. Bahaneleri de hazırды her zaman; "devletimiz yeterince güçlü değil"dir, dolayısıyla "herkes üzerine düşeni yapmak durumunda"dır. Bu bahanelerle bir taraftan paralı eğitimin temelleri atılırken diğer yandan özel okullar kurdurularak devletin kasasından buralara ödenek ayırttırılarak halkın parası tekellere peşkeş çekilir. Hatta öyledir ki bu okullardan herhangi birisinin aldığı ödenek devletin kendi okullarından herhangi birisine verdiği ödenekten daha fazladır. Özel okullar kuruluyor çünkü tekeller daha fazla beklemek istemiyor. Sermayelerini koyup tatlı karlar elde edebilecekleri rahat alanlara ihtiyaçları var. Bu konuda, Bay Doğramacı'nın, Hacettepe Üniversitesi'ndeyken kurduğu vakıf aracılığıyla açtığı Bilkent Üniversitesi'nde, ziyaretçilerine okulu gezdirdiği sırada, okuldan bahsederken sürekli "çok iyi bir işletme" demesi, sermayedarların eğitim sektörüne nasıl baktıklarını çok açık bir şekilde gösteriyor bize. Ama özel okullar kurdurulsa bile eğitim sektörünün tamamıyla paralılaştırılması düşüncesi bir tarafa atılmıyor tabii. Bu bir süreçtir. Kapitalizm her zaman daha fazlasını istiyor bizden. Hükümetin 2000 Yılı Eğitim Programında bu sürecin nasıl devam edeceği açık bir şekilde belirtiliyor; lise öğrencilerinden bundan böyle haraç alınacak, şahıslar üniversite kurabilecek, özel okullar teşvik edilecek. Bu güne kadar lise öğrencilerinden şu veya bu şekilde para toplandığı biliniyor. Bu yeni maddeyle birlikte paralılaştırma uygulamada bir üst aşamaya taşınıyor. Yukarıda da bahsettiği-

miz gibi aslında eğitimin bir sektör haline getirilmesi isteniyor fakat bunun gerçekleşmesinin gecikmesi ve önünde engellerin olması sebebiyle sermaye kendi özel kuruluşlarını açıyor devlet yardımıyla. Sürecin gecikmesine neden olan, tekellerin hayallerini bozan şey ise gençliğin hak gasplarına karşı onlarca yıldır verdiği mücadeledir. Öğrenci gençlik yıllardır demokratik, bilimsel, ana dilde, halk için eğitim için forumlar düzenliyor, boykotlar örgütüyor, alanlara çıkıyor. Bu şekilde, gasp edilmek istenen haklarını meşru mücadelesiyle koruyor. Egemenler gençlikteki bu diri tarafın farkındalar. Egemenlerin isteklerinin tam anlamıyla gerçekleşmesi için toplumun, gençliğin teslim alınması, her isteneni verebilecek kıvama gelmesi yani çürütülmesi gerektiğini görüyorlar. İşte bu diri tarafı çürütmek için bireyciliği kökleştiren eğitim sistemi silahlarıyla saldırıyorlar gençliğe.

Bu saldırılar kapsamında son yıllarda bazı üniversitelerde uygulamaya sokulan ve hızla diğerlerine de yayılan yeni bir sistem var; sınav sonuçlarının değerlendirilmesinde kullanılan Çan Eğrisi Sistemi. Bu uygulamayla birlikte kapitalizm tam olarak istediği bir öğrenci tipine sahip olmayı planlıyor. Öğrenciler sadece kendi derslerini düşünecek, başkalarının problemlerine kafayı takmayacak, hatta ötekinin başarısızlığına sevinecek ve gemisini kurtaran kaptan olacak, evet bu saydıklarımız Çan

Eğrisiyle öğrencilerden istenenerlerdir. Bu öyle bir sistemdir ki, mutlaka başarısız birilerini olması gerekiyor. Çünkü; bir öğrencinin başarılı sayılabilmesi için notunun sınıf ortalamasının üzerinde, dolayısıyla mutlaka başka birilerinin notunun sınıf ortalamasının altında olması gerekiyor. Birinin mutluluğunu ötekinin mutsuzluğuna bağlayan bir içeriğe sahip bu sistemle birlikte sadece kendi "mutluluğunu" düşünen "bireyler" yaratılmak isteniyor. Bu kültürle yoğrulan insanlar yarın, yaşantılarının ücretli çalışma bölümünde çıkarlarını kollamak adına, patronlarının çıkarlarının kollanması adına her türlü çirkeflige ve onursuzluğa rahatça ortak olabileceklerdir. Bu sistemle yetişen yarının doktorları Hipokrat'ın değil Mengele'nin andını içecekler, ilaç tekellerinin isteklerine göre hareket edecekler, maddi çıkar için insan sağlığına zarar verebilecek ilaçların kullanımını tavsiye edecekler, parası olmayan hastaya anestezi uygulamayıp tedavi etmeyecek, hatta ölüme bile rahatça terk edebilecekler; yine bu sistemle yetişecek yarının inşaat, jeoloji ve jeofizik mühendisleri patronlarının istekleri üzerine birinci derecede deprem bölgelerine yerleşim alanı raporu verecekler, sağlam olmayan okul binalarına sağlamdır raporu verecekler; yarının hakimi, savcısı maddi çıkar için rüşvet yiyecek, efendileri emrettiğinde katilleri, dolandırıcıları, ihale vurguncularını, uyuşturucu, silah kaçakçıları, kara para aklayıcılarını bir kalem darbesiyle aklayacaklar. Kuşkusuz toplum içerisinde bugün de var böyle hastalıklı tipler, fakat yukarıda belirttiğim olgular henüz

Eğitim sisteminin şu an elinde bulunduğu en büyük silahlardan bir tanesidir, sınav. Gecemizi gündüzümüze kattığımız sınavlar ile bizim başarı oranımızı belirlemeye çalışıyorlar. Sınavı veremediğimiz taktirde de başarısızlığımızdan rant elde ediyorlar.

halk nezdinde meşrulaştırılamamıştır. Kapitalist sömürünün dizginsiz bir şekilde sürmesi için düzen yıllardır televizyonlarıyla, gazeteleriyle, okullarındaki eğitim sistemleriyle, barlarıyla, çarpık insan ilişkileriyle, çarpık sevgi anlayışıyla, futboluyla, chat'iyle insanlığa bu pislikleri bulaştırmaya, meşru göstermeye çalışıyor. Düzen pisliklerini gençlik üzerinde tam olarak meşrulaştıramasa da kısmen isteğinde başarılı olmuştur. Bir çok arkadaşımız düşünsel anlamda yanlış olduğuna inandığı halde alkol alıyor, çarpık ilişkilere giriyor, kitap okumuyor, beğenmediği halde kendini televizyon seyretmekten alamıyor. Yani şu veya bu şekilde çürümeye başlamış. Çürüyen bir toplumda her türlü haksızlık, hukuksuzluk meşru görülür, iyi ve güzel adına bir şey olmaz, ne gerçekten sevgi vardır bu toplumda, ne de insanlar arasında yardımlaşma. Tam anlamıyla bir değersizleşme mevcuttur. Günümüz kısmen bu tarz bir gençliğe tanıklık etmektedir.

Televizyondaki programlar ve tipler egemenlerin yürütme saldırılarına iyi bir örnektir. Halk tarafından beğenilmese bile ısrarla bu adamlara programlar yaptırılıp, toplumdan da onlar gibi değersizleşmeleri istenir. Evet egemenler hep böyle bir toplum isterler. Çünkü bu tarz bir topluluk haksızlığa hukuksuzluğa, başkaldıramaz, adalet isteyemez. Böylelikle, her türden sömürüye açık hale gelir ve onlar da düdüğü istedikleri gibi öttürürler. Gençlik tabi olduğu toplumla birlikte bu konuma getirilmek için her yönden kuşatılmış. Ama tekrar belirtiyorum, gençliğin hala diri kalan bir tarafı var. Gençlik bu diri tarafına kulak vererek kendisine yönlendirilen saldırıları birer birer kırmalı, eğitim sistemi değişiklikleriyle elinden alınmaya çalışılan haklarını savunmalı, çürümeye karşı daha uyanık olmalı, mücadeleyi yükselterek cevap vermelidir.

Prof. Dr. Oktay Uygun ile Röportaj: "EĞİTİM İNSANIN KENDİ OLANAKLARINI KEŞFETMESİNİ SAĞLAR"

İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof.Dr. Oktay Uygun'la Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne gördüğümüz eğitimi değerlendirip nasıl olması gerektiğine yönelik yaptığımız röportajı yayımlıyoruz.

Eğitim-Öğretim sizce nedir?

Eğitim insanın kendi olanaklarını keşfetmesini sağlayan bir araçtır. İnsan ampül yapabilir, insan her şey yapar. İnsan ancak eğitimle kendi gerçeğini tanır.

Şu anki eğitim sistemimiz çağdaş normların neresinde?

Ben şu an ki eğitim sistemini çağdışı, ilkel buluyorum ilk öğretimden doktora kadar. Bizde Milli Eğitim politikasının amacı devlete itaatkar, tek tip düşünen insanlar yetiştirmek. Oysaki eğitim insanın kendisini keşfetmesinin olanaklarını hazırlar. Avrupa'da insanlara bir bilgiye nasıl ulaşacağını öğretiyorlar.

Çağdaş eğitim sistemi bunları amaçlıyor. Ama bizim ülkemizde ise ezbercilik ön planda.

Bir ülkede eğitim-öğretim sistemi planlanırken neler göz önünde bulundurulmalıdır?

Eşitlik ilkesi. Demokratik bir ülkenin eğitim sistemi her insana kendi yeteneklerini keşfetme olanakları sağlamalı yani eşit olanaklar sağlamalı. Bu da ancak parasız ve zorunlu eğitimle olur.

Cumhuriyet'ten 12 Eylül dönemine kadar ki eğitim sistemi ni değerlendirebilir misiniz?

Bugünden geriye doğru baktığımızda Cumhuriyetin eğitim sistemi yeni tip bir insan yaratmayı hedefliyordu. Bu tek tip bir insan modeliydi. O zamanlar ezbercilik bir şekilde zorunluydu. Mesala benim babam anlatırdı. Önceden okullarda olanaksızlıktan kaynaklı, bir sınıfta yalnızca bir kitapla ders görülürmüş. Doğalında o zamanlar ezbercilik kendiliğinden gelişmiş. Ama bugün bilgiyi ezberletmeye gerek yok. Çünkü bilgi araçları çok

gelişti. Fakat bugün hala ezberci sistem var. Bunun aşılması, özgür insanların yetişmesi lazım.

12 Eylül, eğitim sistemini ve gençliği nasıl etkiledi?

12 Eylül, tek tip insan yetiştirdi. Gençliğin hayalleri yıkıldı. Bizim hayallerimiz, ideolojimiz vardı. Mesela 12 Eylül döneminde devlet-yöneticileri kelime anlamıyla paranoyak oldular. Örneğin 29 Ekim ile 23 Nisan'ın tarihini bilmediği için öğrencileri "sıkı yönetime şikayet edeceğim" diyerek tehditler savuran hocalar vardı.

Ve bu hocalar o dönemin demokrat görünüşlü insanlardı. 12 Eylül öncesinde nispi bir özgürlük ortamı vardı ama sıkı yönetimle birlikte her şey farklılaştı.

Sizce Avrupa Birliğine girmemiz ülkemize ve bugünkü eğitime ne

gibi bir yarar sağlayacak?

Ben Avrupa Birliğine girme taraftarıyım. Neden diye soracak olursan.

Bugün ülkemiz ekonomisini durumu oldukça kötü. Bizim Avrupa Birliğine girmemiz bu konuda olumlu gelişmeler atmamızı sağlayacaktır.

Ama bugün AB'ye girmemiz onların pazarlarından biri olmamız demektir. Bu durumda bizim kaybımız büyük olacaktır. Öyle değil mi?

Şüphesiz olacaktır zaten şimdi de onların pazarlarından biriyiz. Bize kaybettireceği çok şey olacaktır ama kazandıracakları da.

Mesala AB'ye girince bazı şeyler yapılması için dayatılacak. Hem de bu biraz onursuzca bir şekilde dayatılacak. Ama AB'nin bir parçası olduğumuz içinde geliştirecektir bizi.

Teşekkür ederiz.

'Aldırmayın çakan şimşeklere,
düşen yıldırımlara/ O kapkara bu-
lutlara aldırmayın/ Güneş o bulut-
ların ardında'

Güngören'de karne intiharı

Güngören'de ders notlarının çoğu zayıf olan 13 yaşındaki Sinan Keçelioglu, ailesi tarafından korkarak kardeşinin sınavına katılmasına zorla itina etti. Sinan'ın sınavı, 10 Haziran'da yapılacak. Sinan'ın sınavı, 10 Haziran'da yapılacak. Sinan'ın sınavı, 10 Haziran'da yapılacak.

Güner (17), matematik öğretmeni Saadet Yörükler tarafından, derste sakız çiğnediği gerekçesiyle dayak yedi. Öğle tatilinde, okulun karşısında bulunan evlerine giden Güner, 3. kattan aşağı atladı. Sağ ayağı kırılan Güner, İzmit Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alındı. Lise Müdürü Ali Paşa Naifoğlu ise "Başarılı bir öğrenci ancak psikolojik sorunları var" dedi. **Mesut Çatak DHA**

iversiteli genç
rda intihar etti

Universitesi Hukuk Fakültesi'nin
mfinda okuyan bir öğrenci, ça-
ple asarak intihar etti.
indeki evlerinden dün öğle sa-
erinin
r süre
Dağ'ın
yalnız
almı-
uçuru-
geldi.
olduğu
ren ba-
psiko-

İntihar çözüm değildir. Çözüm, insanların sıkıntılarını büyüten, yıkıcı rekabeti değil dayanışmayı esas alan ve teşvik eden toplumsal bir düzendedir.

HİZBULLAH'IN YARATICISI ZULÜM DÜZENİDİR

Kimdi bunları yapan? Kimlerin adına yapıyorlardı?
Haftalardır televizyonlardan ismini duyduğumuz Hizbullah'tı.
Bu vahşetten kaynaklı kimi suçlayacağız?

Bir gece evimizde televizyon izlerken hayretler içerisinde kaldık. Peşpeşe yapılan operasyonlarda hunharca katledilen, satırılan, işkence yapılan insanların öldükten sonra da betonların içine gömüldüklerini gördük.

Kimdi bunları yapan? Kimlerin adına yapıyorlardı?

Haftalardır televizyonlardan ismini duyduğumuz Hizbullah'tı.

Bu vahşetten kaynaklı kimi suçlayacağız?

Yıllardır içinde sayısı binlerle ifade edilen cinayetleri işlerken göz yuman polis, asker, jandarma, vali, kaymakam gibi tüm yerel yetkilileri mi? Hizbullah cinayetlerine karşı, bu ülkenin vatandaşlarını korumak için kollarını bile kıpırdatmayan tüm devlet yetkilileri suçludur. Çünkü devlet Hizbullah'ın katliamlarını PKK'ya karşı savaştıkları için katliamları desteklemiş bu konuda bölgedeki güvenlik güçleri, düşmanımın "düşmanıdır dostumdur" mantığıyla hareket etmiştir. Bu da Hizbullah'ın devlet tarafından nasıl kullanıldığını net bir şekilde ortaya koymuştur.

İşin başında "devlet cinayet işlemez, işlettirmez" diyerek kestirip atmaya çalışan Demirel, bu açıklamaların kamuoyunu ikna edememesi karşısında "Meşruiyetin dışında olan devlete ait güçler olabilir, varsa suç işliyorlardır" demek zorunda kalıyor. Yine bir gazeteci, Diyarbakır Valisi Cemil Serhatlı'ya "Hizbullah'ı devlet destekliyor mu?" diye sordu. Serhatlı "destek demeyelim, sempati duymuş olabilir" şeklinde cevapladı. TRMM Sısrur-

luk Araştırma Komisyonu Başkanı Mehmet Elkatmış, elinden geçen binlerce belgenin tanık ifadesi sonunda şunları söylüyor. "Hizbullah'ı PKK'ya karşı devlet kurdu, besledi, büyüttü(...)" Örgütü Hüseyin Velioğlu ile JITEM'i kuran Cem Ersever kurdu. Aslında herşey o kadar açıktır ki, ordu ve hizbullah arasındaki ilişki şurasından burasından dile getirmeye başlanır başlanmaz Genel Kurmay bir açıklamayla basını tehdit edip susturmaya çalışmıştır. Nasıl kabul etsinler bu ilişkiyi? Özellikle 28 Şubat'tan bu yana laiklik laiklik deyip dururken böyle yobaz, fanatik bir dinci örgütle hamilik ilişkisini nasıl açıklayacak? Laikliklerinin de ipi pazara çıkmayacak mı o zaman?

Evet, bu vahşet Susurluk Devleti'nin vahşetidir. Bizler buna sessiz kalmayacağız. Devletin vahşetine bir dur diyeceğiz. Olayı "dış güçlere, belli insanlara" dayandırmaya çalışanlara rağmen biz toplumun duyarlı kesimi olan gençlerin başta Hizbullah gerçeğini çevremizde ki insanlara anlatmamız gerekiyor. Bu katliamlara karşı çıkmak, çevremizdeki insanlara katliamların iç yüzünü anlatmak, demokrasim, ilericiyim diyen öğrencilerin ve tüm gençliğin yüklenmesi ge-

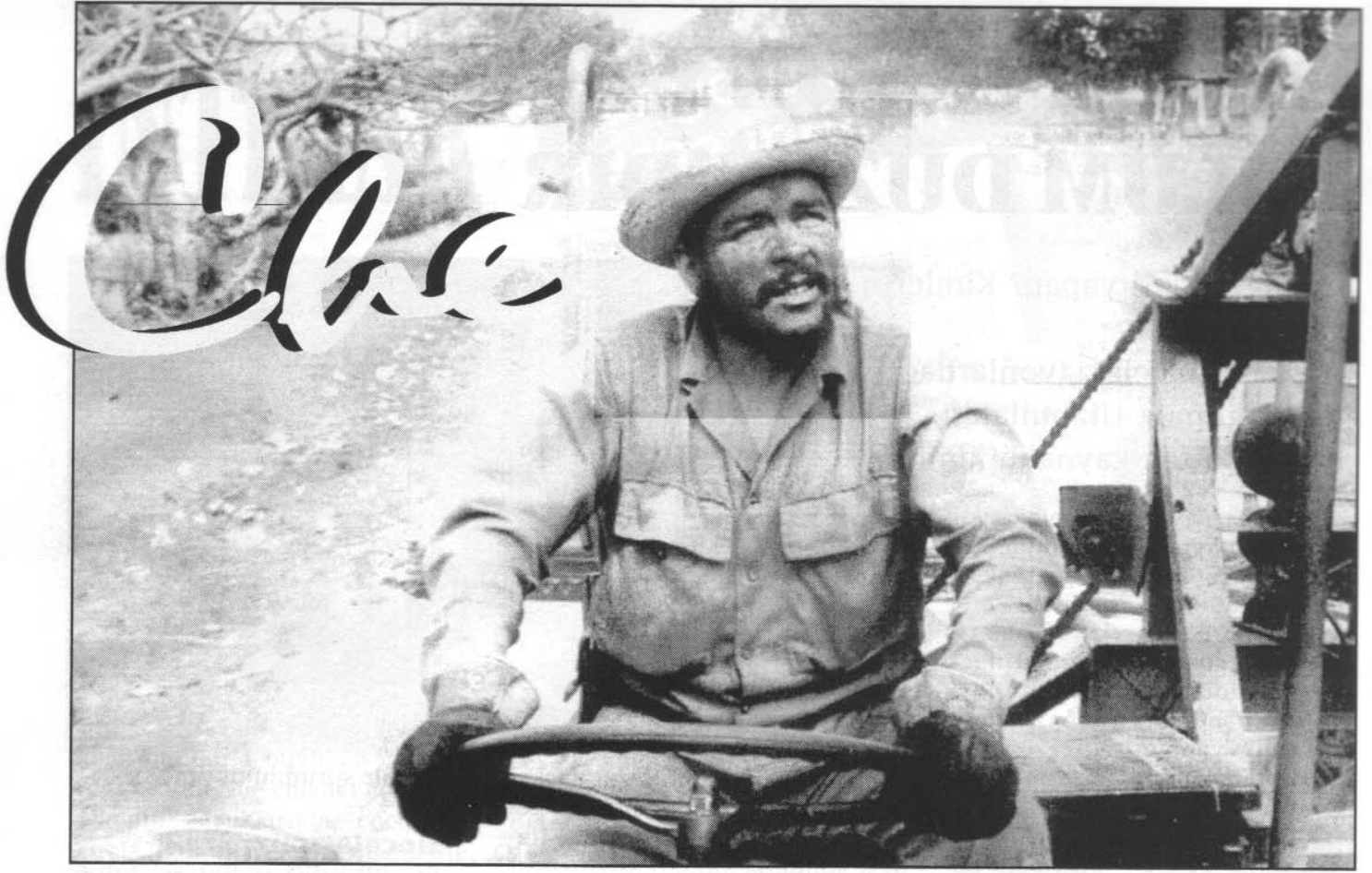
reken bir sorumluluktur.

Hocalarımız;

bu ülkenin aydınları, bilim adamları ve bizleride yetiştiren hocalarımız olarak sizinde bu vahşet sahiplerinin gölgeleyeceği olmayacağını gerçek aydın kişiliğinin gereğini yerine getirerek halkımızı bu olanlar konusunda bu olaylar karşısında uyaracağınızı, gerçeği olduğu gibi anlatacağınızı bekliyoruz. Gerçek aydın, bilim üreten ve ürettiği bilimi insanlığının yararına kullanılmasını denetleyen bunun için mücadele edendir. Hizbullah gerçeğine göz yummayın ve yumudurmayın.

Eşitlik istiyorsak, adalet istiyorsak, inançlarımıza özgürlük istiyorsak, sesimize kulak vermelisiniz. Bu zulüm düzenine son vermenin yolu ancak bizimle birlikte mücadele etmektir.

Tüm kesimlerden öğrenciler; ne adına olursa olsun halka karşı yapılan katliamların savunulacak yanı olamaz. Katliamların nedenlerini, kimler tarafından yapıldığını anlamalı, katliamların destekçisi olmamalıyız

Onu Anlıyor muyuz?

**Onu gerçekten
anlamak:
Che'yi
sahiplenmektir,
Che gibi
düşünmek,
Che gibi
Savaşmaktır.**

Dergi sayfalarında, kaset kapaklarında ya da tişörtlere basılmış resimlerini son zamanlarda sık sık görüyoruz. Kimimiz tanıyoruz kimimiz ise belki tanımıyor. Kirli sakallı, uzun saçlı, kafasında yıldızlı kep olan, puro içen bir adam. Sırf moda diye pek çoğumuz tişörtünü ya da kartpostalını almışızdır. Üstelik ismi de çok karizmatik. "Che", yakışıklı bir surat ve ilginç bir isim; ne kadar romantik! Kimimizin belki de aklında kalan şeyler sadece bunlar. Hiç düşündük mü "kimdir bu adam? Ne yapmıştır, niçin ölmüştür?"

Yeni Dünya Düzeni adı altında tüm yozlukların serbest bırakıldığı şu yıllarda Che'yi gerçekten tanıyor muyuz? Onun bunlara karşı mücadele ettiğini biliyor muyuz? Yoksa sadece sakalımızı onun gibi bırakıp taktığı yıldızlı kepi mi giyiyoruz?

Che aynı zamanda doktor, gerilla, komutan, öğretmen, bakan ve ekonomist olarak karşımıza çıkıyor. Bütün bu özelliklerin aynı anda onda bulunması onun sürekli öğrenme isteği ve hayatın her alanında fedakarlık göstermesinin somutlanmasıdır.

Küba devriminin önderlerinden olup tüm dünyada savaşan halkların enternasyonal simgesi haline gelen Che, bugün bile dünya devrim mücadelesinin simgesel bir taşıdır.

Che, Küba devrimine katılmadan önce bir motosikletle bütün Latin Amerikayı dolaşıyor. Bu gezi boyunca halkının hangi koşullarda yaşadığını gördüğü gibi onları bu koşullarda yaşamaya mahkum edenleri de daha yakından tanıyor.

Che'nin devrimciliğe ilk adım atışı anti emperyalist temelde vatanın yani tüm Latin Amerika'nın

emperyalizm tarafından sömürülmesine karşı çıkararak başlamıştır.

Che olanca saflığıyla dünyanın bütün halklarının acılarını hissetme, onlar için de acı çekme yanı ile devrimcileşti. Onurlu, namuslu herkesin yapması gerekeni yaptı.

Ve ondan sonra da hataları incelemeye, doğrulara ulaşmaya, halkların kurtuluş mücadelesini bilimsel bir temelde geliştirmeye çalıştı.

Özellikle "Dünyanın herhangi bir yerinde, herhangi bir insana yapılmış haksızlığı içimizde hissedecek kadar duyarlı oluruz. Bu bir devrimcinin en değerli niteliğidir." sözleri onun enternasyonal bakış açısının göstergesidir. Bu aynı zamanda devrimcilerin halkın acılarına karşı duyarlılıklarının ve kimin için, hangi duyguları hissettiklerinin de kanıtıdır.

Che hiçbir zaman bildikleriyle sınırlı kalmayıp sürekli kendini geliştirmiş, neleri bilmediğinin farkında olarak gecesini gündüzüne katarak çalışmıştır. Çünkü onun mücadelesi cahilliğe karşı, cahil bıraktırılmışlığa karşı bilimin ve ilerlemenin mücadelesi-

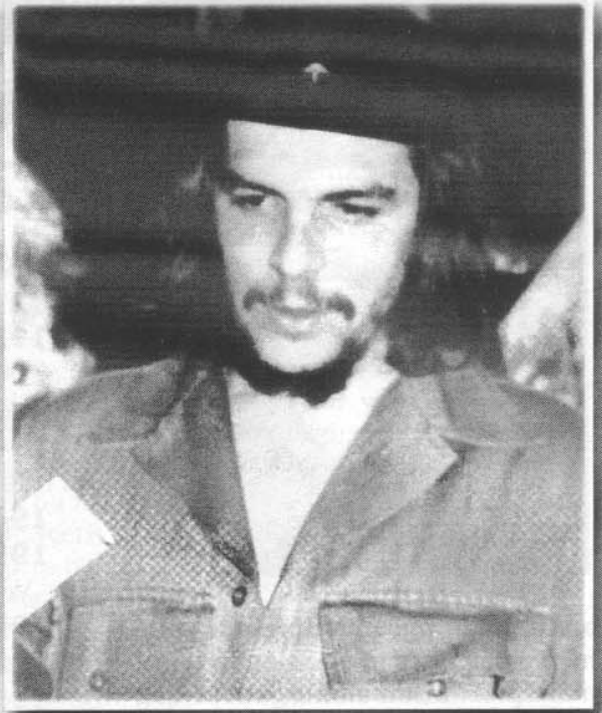
dir. Onyıllardır bilimden ve bilgiden uzak bıraktırılan Latin Amerika halklarının özgürlük ve esaretten kurtulma mücadelesidir.

"Bilmemek önemli değil. Kimse doğuştan bir şey bilmez ama her şeyi öğrenebilir. Hele bir devrimci, devrimin çıkarları gerektirdiğinde bütün kalıpları ortadan kaldırarak da öğrenebilir." der.

Ayrıca gönüllü çalışma, moral etkenler ve nihai olarak yeni insanı yaratma düşüncesi, üzerinde en çok vurgu yaptığı şeylerdir. Che'ye göre yeni insan, kapitalizmdeki gibi düşünmeyen; bencilliklerini bir kenara bırakmış, kendini halkının ve bütün insanların gelişmesine adanmış insan demektir. Gerçekten öğrendiğimiz, yaşadığımız hem de dönem dönem değil her anımızda yaşadığımız zaman yeni insan oluyoruz demektir. Yeni insan aynı zamanda bugünün de sorunudur.

Che büyük bir vatanseverdir. O, Arjantin doğumlu olmasına rağmen Küba'da savaşı. Sömürünün vatani olmadığı gibi sömürüye karşı savaşmanın da yeri yurdu yoktur onun gözünde.

Che'nin öne çıkan yönlerinden biri de aynı zamanda bir öğretmen olmasıdır. O, çevresinde bulunan insanları, gerilla grubundaki savaşçıları sürekli eğitir ve her konuda onları yetkinleştirme çabası içindedir. O okuma yazma bilmeyenlere okuma yazma öğretir ve bunun

yazma bilmeden insan neden elinde bir silah tuttuğunu anlayamaz ve böylece her yeni gelenin ilk yaptığı okuma yazma öğrenmek olmalıdır" sözleri ile dile getirir.

Che daima devrimci ruhun, coşkunun, motivasyonun bir devrimi korumak için en önemli şeyler olduğunu dile getirmiştir. Diğer yandan, "Eğer insanlar idealleri uğruna mücadele verirlerse, idealleri uğruna daha çok çalışır ve karşılığında da hiçbir şey beklemezlerse, yani moral değerler güçlü tutulursa bu da çözüm yolu olabilir."

Aynı zamanda devrimci bir gerilla, devrimci bir komutan olan Che, insanların maddi hiçbir şey beklemeden çalışabileceklerini ve bunun da onları yücelteceğini, devrimi yenilmezleştireceğini biliyordu.

İşte böylece gönüllü çalışma Küba'da uygulanmaya başlandı. Ama Che bunun teorisini yapmakla yetinmedi. Uygulamasına da doğrudan doğruya kendini harap edercesine katıldı. Onun için çalışma bir ihtiyaç olmaktan öte bir ibadet gibiydi. Bu da onun halkına ve devrime olan bağlılığıdır. Che'nin çalışmaya bakışında da fedakarlık çok önemli bir yer tutar. Ona göre herkes fedakar

olabilmeyi öğrenebilmelidir. Che hiçbir zaman zorluklar önünde yılmamış ve "İnsan alnını güneşe doğru kaldırarak yürümelidir ki güneş bu alnı yaksın, ona onurun damgasını vursun! Başını eğen insan onurunu kaybeder" sözüyle hayatı boyunca daima onurlu kalmış ve onursuzluğu daima mahkum etmiştir. Özeleştiri, kendini sürekli sorgulama, hatalarının üzerine gitme, kendi ile savaşma Che'nin devrimciliğinin bir başka yönüdür.

Che, Küba devrimi ile kalmayıp emperyalizme karşı savaşım veren diğer ülkelerin de yol göstericiliğini yapmıştır. Bir ayağı Afrika kıtasında, bir ayağı Latin Amerika'dadır. Kendini dünya devrimine adanmış bir önderdir.

O'nun için bir insanın ölümü tüm insanların mutluluğuna hizmet etmelidir. Ayrıca Che'nin adalet anlayışı suçluyu ve suçsuzu ayırt etmede daima hassastır. Halkına ihanet edenlere karşı hiçbir zaman taviz vermez ve devriminin lekelenmesi için adalet anlayışını bu yönde kullanır.

Che şüphesiz kendi sınıfının kini ile hareket etmektedir. Bu anlamda kararlı ve uzlaşmazdır. Onun gerçekleri düzdür, açıktır. O, gerçekleri yumuşatmaya kalkmaz.

Bu yönleri ile dünyanın dört bir yanında onun gibi, Che gibi olmak istedi genç kuşaklar. Halklar onun silahını kuşandı. Ölüm bir son olmadı Che için. Yalnız Küba değil, evladı olduğu tüm dünya halkları Che gibi olmaya and içiyorlar.

NE YAPTIYSA DÜNYA HALKLARININ ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN YAPTI

1928 14 Haziran: Ernesto Guevara de la Serna (Che) nin Rosario'da (Arjantin) doğumu.

1930 2 Mayıs: Ernesto'nun ilk astım nöbeti.

1946 24 Şubat: Albay Juan Domingo Peron Arjantin devlet başkanlığına seçilir.

1947 Kasım: Ernesto Guevara Buenos Aires Üniversitesinde tıp eğitimine başlar.

1949 Arjantin'in kuzey bölgelerine bisikletle ilk gezisi.

1952 Ocak: Ernesto'nun Şili, Peru, Amazonlar, Kolombiya, Venezuela ve Miami'ye ikinci gezisi.

1953 Mart: Buenos Aires'de tıp diplomasını alışı.

Temmuz: Che'nin Latin Amerika'ya üçüncü gezisi.

1953 sonu: Kosta Rika'da Kübalı devrimcilerle ilk ilişkiye geçişi.

1954 Ocak: Marksizme yöneliş; devrimci "Che" Guevara'nın doğuşu.

1956 22 Haziran: Che'nin Meksika'da hapse girişi.

25 Kasım: Granma'nın Castro'nun önderliğindeki gerillalarla Küba'ya doğru yola çıkışı.

3 Aralık: Güney Küba kıyılarında karaya çıkış ve diktatör Batista'nın birlikleri ile ilk çatışma.

1957 Çatışmalar ve Sierra Maestra'da kalış, Che'nin komutanlığa atanması.

1958 29-31 Aralık: Santa Clara'da Che'nin yönetimindeki kesin sonuca götüren savaş.

1959 4 Ocak: Havana'ya zaferle giriş.

9 Şubat: "Doğuştan" Küba vatandaşı.

26 Kasım: Ulusal Banka Başkanlığı'na atanması.

1961 23 Şubat: Endüstri Bakanlığı'na atanması.

15 Nisan: CIA'nın finansmanını sağladığı karşı devrimci Kübalılardan oluşan silahlı grubun halk iktidarını devirmek amacıyla Domuzlar Körfezi çıkarmasını yapması.

1964 Che, Dünya Ticaret ve Gelişme Konferansı'nda ABD'yi Latin Amerika'da sömürgecilik yapmakla suçlar.

1965 Mart: Afrika'ya askeri danışman olarak gider.

3 Ekim: Fidel Castro, Che'nin veda mektubunu kamuoyuna okur: "...Bu dünyanın diğer ülkeleri benim sınırlı çabalarımı bekliyor. Senin Küba için üstlendiğin sorumluluk nedeni ile yapamayacağın şeyleri ben yapabilirim."

1966 Bolivya'da gerilla üssüne ulaşıyor.

23 Mart: Bolivya birlikleri ile ilk çatışma.

1967 Eylül: Bolivya Orsusu 1500 kişiyle Che avına başlar.

8 Ekim: Che yaralanır ve yakalanır. Higuera'da kurşuna dizilir.

9 Ekim: Che'nin naaşı Valle Grande'ye götürülür, halka gösterilir ve sonra sövlendiğine göre vakılır.

Çelikten bir ağ vardı, Ulucanlar'da bulunan siyasi tutsakların kaldığı koğuşların havalandırmalarının üzerinde. Gökyüzünü binlerce parçaya bölüp de öyle veriyordu tutsaklara. Ama tutsakların gözü 10'a 20 cm'lik aralıklardan çok ötesini görüyordu göğün her baktıklarında. Bu ağın üstünde kalan karlar düşmüş sayılırdı aslında. Bu ağın üstünde kalan damlalar betona sızmış, güneş ışıklarını ise tenlerine çatmış sayarlardı tutsaklar. Çünkü bu ağ onların beyinlerini, kalplerini, duygularını değil sadece duvarların üstünü kaplıyordu.

Kimi zaman hapishane duvarının dışındaki ve tutsaklara yirmibeş metre mesafedeki mahallede uçurtma uçuran çocukların üzgün çığlıkları eşliğinde uçurtmalar düşerdi bu ağın üstüne. Tutsaklar bu uçurtmayı orada gardiyanlara bırakmaz hemen tırmanır alırlardı. Kimi zaman naylonu kimi zaman da çıtaları değerlendirilirdi. Ama çoğu zaman da bozmadan bırakılırdı. Çünkü ayda bir yapılan açık çocuk görüşlerinde koğuşa gelirdi çocuklar ve çocuklar bu uçurtmayla sevindirilirlerdi. Havalandırmada değil ama birkaç koğuşun yıkılmasıyla oluşturulan sokakta uçurulurdu bu uçurtmalar.

Gerçekten sokaktı. Hem de adı Şeftali Sokak'tı. Şeftali Sokak, beş metreye yüz metrelik bir aralıktı. Koğuşlara yakın ucunda gardiyanların beklediği oda diğer ucunda çöplerin döküldüğü köşe vardı. İki ucu pis bir değnek gibiydi ama koğuşlara, havalandırmaya girilmediği zamanlarda tertemiz olurdu bu sokak. Akşamdan sabaha kadar voltalanırdı betonu bu sokağın. İki ucunda ateşler yakılır, tezgerelerin içinde yakılan plastik sandalye ve kasaların alevleri nöbetçi asker kulelerine doğru yalım yalım parlardı.

Şeftali Sokak, siyasi tutsakları görüş yerine götürürdü. Görüş yeri, ince uzun tek katlı bir binaydı. Kırk ayrı kabinde kırk ayrı sohbet yapılırdı. Aileler burada ağlar burada güler; tutsaklar burada umut aşılardı yakınlarına. 1,2 metre genişliğindeki kabinlerde tutsaklar, bir dirsekleri camın önündeki be-

tonda, bir kolları arkadaşlarının omuzlarında saatlerin nasıl akıp gittiğini bilmeden memleketlerinin ovalarına dağlarına; okullarının, işyerlerinin önüne giderlerdi. Aradaki cam, demirli çelik levha kaybolurdu konuştuğunda. Görüş yerinin önünde bir ağaç vardı. Bu ağaçta asılmıştı Deniz'ler. Her Mayıs'ın 6'sında oradan gülümserdi tutsaklara Deniz, Yusuf, Hüseyin.

Yılmaz Güney'in "Duvar" filminde anlattığı çocuklar, 4. Koğuş'un çocuklarıdır. 4. Koğuş şimdilerde duvarları delik deşik, boş bir harabedir. Tutsakların seslerinin coşkun çınlamalarından uzak, viranedir.

Ulucanlar'ın bir yanı şehir bir yanı Ankara Kale-si'dir. Tutsakların fikri çoktan dışarda bedenleri de gidesidir.

Yıllar bu hapishanede geçer. Türküler, bu sokakta söylenir. İçeriye henüz alışmamış tutsaklardan bazıları şaşırıp bu sokakta kenara çekilirler dışarıdan gelen korna sesleriyle.

Kültür gecelerinde eğlencenin en coşkunu, anma ve kutlama günlerinde tiyatro oyunlarının en etkileyicisi oynanırdı. Dışarda resimden birazcık anlayanlar, burada hemen her hafta içli dışlı olurlardı boyalarla. Sesini beğenmeyenler korolara alınırdı. Her ne kadar bazı sabahlar koğuştaki tutsakları uyandırmak için bir tehdit aracı olarak kullanılsa da. Halkın türküleri, yeteneklerinin farkında olmayanların yorumlarıyla daha da bir güzelleşerek çınılardı duvarlarda. O duvarlar ki, her aramada hapishane idaresinin sevinç çığlıkları atma hevesine ses vermesi için ısrarla tokmaklanır ama susardı da susardı... Duvarlar, uğrunda bedel ödenen devrimci sembollerle soğukluğunu kaybederlerdi.

Kişiliksizlik, onursuzluk ve dışarıdayken savun-duklarından vazgeçilmiş bir tutsaklık, tutsakların o ince ince dokunmuş bilinçlerinden geçemezdi. Onlar yarına ve halka olan inancı süzdüler, varlıklarında ve yaşadıklarıyla.

Hapishaneye giren birçok genç ortakça yaşamayı, saygıyı sevgiyi burada öğrenir. Çoğu zaman burada büyür genç tutsaklar. Halk gelenekleri, hapishanede en sıkı sarılınan değerlerdendir. Bayramlar kutlanır, büyüklerin eli öpülür. Şekerler daha bir tatlı, sabahlar daha bir serindir.

Şimdilerde hapishanelere saldıracağını ilan ediyor zindan sahipleri. Tutsakların el emeği, göz nuru Ölüm Oruçları pahasına yarattığı Bedreddin'in ortakça yaşamına gözlerini dikmiş, çalınacak Sur'u bekliyorlar. Kıyameti yaşatacaklarının umuduyla dış biliyorlar yaratılan değerlere. Az biraz bu düzeni tanımamak inanacağız belki de "hücreler herkesin iyiliği için" demeçlerine.

Başaramayacaklar.

Devrilen bedenlerin, yıkılan hücrelerin çıkartacağı sesleri duyacağımız günler yakındır. Zafer naralarını da duyacağız.

Her ayın 26'sında ses veriyor Ulucanlar: "Daha ne bekliyorsunuz insanlar? Bu ölüm bu hayatı bin kere paklar."

ÇAMUR

Yavaşça eğilerek pantolonuna ve botlarına baktı. Pantalonu dizlerine kadar çamur olmuştu, sarı botları ise tamamen çamura bulanmış, rengi kahverengiye dönmüştü. Yağmurlar yağmaya başladığından beri hep böyleydi, her taraf çamur deryasıydı. Özellikle kendi çadırlarının da içinde bulunduğu çadırkent çok kötü durumdaydı. İnsanlar çadırkentten yollarında binbir güçlüklerle yürüyebiliyorlardı. Çadırkent adeta çamurkente dönmüştü. Çadırların içi bile çamur içindeydi. Zaten ne zaman yağmur yağsa çadırın içi göle dönüyordu, çadır adeta kevgir gibiydi, her yanı delik deşikti. Annesi her gün eşyalarını dışarı çıkarıp kurutmaya çalışıyordu. Ayrıca çocuklarının çamurlu giysileriyle dolaşmalarına annesinin gönlü elvermiyor, her gün çamurlu giysileri yıkamaya çalışıyordu. Ama bu büyük bir sorun oluyordu. Ne doğru dürüst su vardı, ne de deterjan. Yıkanan elbiseleri kurutmak da çok zordu, elbiseleri kurumadığı zaman giyecek bir şeyleri kalmıyordu. Çünkü sadece bir kaç elbiseleri vardı, onları da depremden sonraki ilk günlerde yabancı ama iyi insanlar getirmişlerdi. Babasının dediğine göre ülkenin dört bir yanından insanlar onları hiç tanımamalarına rağmen onlara

yardım ulaştırmak için seferber olmuşlardı. Hatta yabancı ülkelere insanlar bile seferber olmuş, onlara yardım malzemesi dağıtmak için gecelerini gündüzlerine katmış, sürekli çalışmışlardı. O sırada aklına ders kitaplarında yazan o cümle geldi. Kitapta "Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur." diye yazıyordu. Madem Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktu, o yabancılar onlara yardım ulaştırabilmek için niye öyle seferber olmuşlardı. Demek ki kitaplarda yalan yazıyordu. Peki niye okulda o kitapları okutuyorlardı ki?

O sırada bacağına yarısının çamura girmesiyle düşünceleri dağıldı, her yanı çamur içindeydi. Annesi yorulmasın diye üstünü temiz tutmaya çalışsa da bu çamur deryasının içinde bu mümkün değildi. Durumlarına çok üzülüyordu. Depremde evleri yıkıldığından beri çok kötü durumdaydılar. Komşularından, okul arkadaşlarından bir çoğu depremde ölmüşlerdi. O, annesi, babası ve kardeşi kurtulmayı başarmışlardı. Depremden kurtulmuşlardı ama bu cehennemin içine düşmüşlerdi. Kardeşi geldi aklına. Kardeşi son günlerde çok hastaydı, sürekli ateşi vardı ve öksürüyordu. Annesi ile babası kardeşi için çok endişeleniyorlardı. Kardeşinin iyileşme-

sini çok istiyordu ama durumları o kadar kötüydü ki, kardeşinin bu koşullarda iyileşmesi bir mucize olacaktı. Çadır buz gibiydi, ilaçları, kalın giysileri yoktu. Doğru düzgün yemek de yiyemiyorlardı, tek yemekleri hep aynı hamur makarnaydı. Ara sıra verilen pilav ve kuru fasulye onlar için ziyafet sayılıyordu artık. Son zamanlarda o yardımsever yabancılar da gitmişlerdi. Babasının söylediğine göre devlet onların yardım dağıtımalarına artık izin vermiyordu, yardımı sadece kendisinin dağıtabileceğini söylüyordu. Ama günlerdir hiç bir yardım gördükleri yoktu, devletin onları terk ettiğini düşündü. Ara sıra güzel takım elbiseler giymiş adamlar çadırkentlerine geliyor ve tüm sorunlarını çözeceklerini söylüyorlardı. Takım elbiseli adamlar defalarca gelip gitmişlerdi ama hiçbir şey değişmemiş, her şey daha da kötüye gitmişti. Bu düşüncelerle yürüyerek okuluna vardı. Okula üç sene önce başlamıştı, ilk senesini hala çok iyi hatırlıyordu. Okula gideceği için çok mutlu olmuştu. Babası sağdan soldan borç alarak kayıt parasını ödemiş, onu okula kaydetmiş, ona önlük, defter, kitap gibi bir sürü şey almıştı. Şimdi ise ne önlüğü ne defteri vardı. Hepsini enkaz altında kalmıştı. Okulları da ağır hasarlıydı, sınıflarına giremiyor, çadırlarda

ders yapıyorlardı. Çadırda yaklaşık 80 kişilerdi, sıralarda 3'er veya 4'er kişi oturuyorlardı. Öğretmenin sesini bile zor duyuyordu. Ayrıca çadır da çok soğuktu, titremekten öğretmenini dinleme fırsatı bile olmuyordu. Arkadaşlarıyla birbirlerine sokularak ısınmaya çalışıyorlardı. Ama o kadar soğuktu ki bu da hiç bir işe yaramıyordu. Niye okulların açıldığını anlamıyordu. Ne defterleri ne de kitapları vardı. Ders de işlemiyorlardı zaten. Babası okulların açılacağını duyduğunda çok sinirlenmişti. Zaten normal zamanda doğru dürüst bir eğitim vermiyorlar, bu koşullarda nasıl eğitim verecekler ki? Madem iyi bir şey yapmak istiyoruz diyorlardı, önce bize su geçirmeyen, sıcak tutan bir çadır versinler, okulları açmakla insanların gözünü boyamaya çalışıyorlar, sanki herşey çok iyi bir tek okulların açılması kalmıştı. Babası "Bunlar bizi koyun yerine koyuyor, bizimle dalga geçiyorlar" demişti.

Düşüncelerinden sıyrıldığında çoktan okula geldiğini farkettiler ve derse yetişmenin acelesiyle sınıfının yer aldığı çadıra girdi. Öğretmeni çoktan sınıfa gelmişti. Bir süre sonra derse başladılar. Çadır çok soğuktu yine birbirlerine sokularak ısınmaya çalışıyorlardı. Öğretmenin söylediği dikkatini çekti. Öğretmeni "Devlet halkının yanındadır, halkının ihtiyaçlarını karşılamak için vardır. Devlet halkı için çalışır" dedi. Yavaşça ama kararlı bir şekilde parmağını havaya kaldırdı. Öğretmeni bunu gördü ve ona söz verdi. Yavaşça ayağa kalktı ve yaşından beklenmeyecek derecede olgun, kararlı ve net bir şekilde konuşmaya başladı. "Öğretmenim siz yanlış söylüyorsunuz. Devlet bizim yanımda değil, bizim için çalışmıyor, devlet bizi terk etmiş. Devlet bizi açlığa ve sefaletle mahkum etti, bize doğru düzgün ne yemek ne yiyecek ne de çadır verdi. Kardeşim hasta ama ilaç yok, hasta oldu çünkü çadır çok soğuk ve su geçiriyor. Komşularımız yıkılan apartmanımızda öldüler onları babam ve diğer komşularımız çıkardı. Devlet ne enkazda, ne de

çadırda yanımızda. Devlet bizim için çalışmıyor öğretmenim" dedi ve yavaşça yerine

oturdu. Öğretmeni şaşkındı, yüzü bembeyaz olmuştu, ne diyeceğini

bilemiyordu. Aslında o da söylediklerine inanmıyordu, devlete güvenmiyordu.

Ama ondan bunları söylemesi isteniyordu, kendi düşüncelerini ve gerçekleri söylemesi ise yasaktı. Bakanlık gerçekleri söylediğini öğrenirse, onu cezalandırabilir, hatta terörist damgası bile yiyebilirdi. Ne de olsa bu ülkede gerçekleri söylemek, devletin acizliğini, iğrençliklerini anlatmak devlet tarafından anarşist, terörist diye nitelendirilmeye yetiyordu. Aslında bir eğitimci olarak devlete karşı kızgınlığı bir kat daha fazlaydı. Deprem sonrası halka çektiydikleri eziyet yetmiyormuş gibi şimdi de okulları açıp, sorunlar yetmezmiş gibi ek bir sorun yaratmıştı devlet. Bir

eğitimci olarak bu ek sorunu en yoğun yaşayanlardan biriydi. Başta okulların açılmasına itiraz etmiş, diğer arkadaşlarıyla beraber müdürle konuşmuşlardı. Aslında müdür de karşıydı okulun açılmasına ama ne yapabilirdi ki. Bakanlık emri vermişti bir kere, ne de olsa Ankara'daki sıcak koltuklarından emir vermek kolaydı. Normal zamanda bile o saçma sapan müfredatlar yüzünden çocuklara doğru düzgün eğitim veremiyorlardı. Şimdi ise onlardan buz gibi

çadırlarda 80-90 öğrenciye eğitim vermeleri isteniyordu. Kurşun kalem bile almaya gücü yetmeyen öğrencilere deftersiz, kitapsız bu koşullarda ne öğretebilirlerdi ki? İsyan etmek, gerçekleri haykırmak ve bu zulme karşı koymak istiyordu. Artık onun için bu olanlara boyun eğmek, sürgün edilmekten, işten atılmaktan yada anarşist damgası yemekten çok daha acı vericiydi. Hem eğer haksızlığa karşı koymak anarşistlikse, anarşist diye nitelendirilmek gurur ve onur verici birşeydi. Tam bu sırada zil çaldı. Öğretmen düşüncelerinden geçici bir süre için sıyrıldı. Öğrenciler hızla sınıfı boşalttılar ve bahçede oynamaya başladılar. Çocuklar deprem bölgesinde de çocuktı ve hayat devam ediyordu.

Evet hayat devam ediyor ama acılar hiçbir şekilde küllenmiyor ve her geçen gün daha da büyüyor. Tüm ülkede yaşam zor ama deprem bölgesinde herşey çok daha zor. Geçen günlerle beraber herşey daha kötüye gidiyor. Ve ta ki herkes, tüm bedelleri göze alıp, tek bir yürek, tek bir vücut olup "Yeter Artık" diye haykırana kadar. Ülkemizin içinde bulunduğu korkunç tabloyu yaratan ki acılar büyüdükçe acıların kaynağı olan çarkların da ömrü kısılıyor. Bu hikayenin sonunda gökten üç elma düşüyor ama inanıyorum ki hepimizin ortak dileği bizleri bütün bu acılara mahkum edenlerin kafasına koca bir kaya düşmesi. Fakat şunu unutmayalım ki o kayanın düşmesi için, kayayı itmesi gerekenler de bizleriz.

Antikçağ Felsefesi Bitiyor

"Rastlantının sözünü etmemiz yalnız bilgisizliğimizden ileri gelir, bir olayın nedenini bilmedik mi bunu rastlantıyla açıklamaya kalkışırız."

Köşemizin bu hafta dört konuğu olacak. Önce Pythagorasçılara, oradan Emplodeklos'a, Anaksagoras'a gideceğiz ve Demokritos'la yazımız bitecek. Bu bölümde aynı zamanda Antikçağ Felsesini de bitirmiş olacağız. Daha önceki yazılarımızda da söylediğimiz gibi felsefenin ilk biçimi Doğa Felsefesi olarak kaşımıza çıkmış; ilk neden ve varoluş konuları filozofları uzun süre meşgul etmişti. Felsefenin bu dönemi daha emekleme dönemidir. Bir Herakleitos, bu dönemde ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde düşünceleri, ortaya koydukları kuşaklar boyunca insanları aydınlatan, yeni ufuklar kazandıran düşünce adamları bu dönemde insanlık için oldukça etikili, verimli düşünceler ortaya koymuştur.

Dogmatizmin karanlığından kurtulabilmiş bu düşünürlerin kimi gerçekliği "su"da, kimisi "hava"da, kimisi "ateş"te, kimisi de "değişme"de bulmuştur. Yüzleri genelde doğaya dönük olmuş, onu her yanıyla gözden geçirerek deneylerine dayanarak o dönemin mantık kuralları çerçevesinde, onun sınırlarını zorlayarak dönemin egemenlerinin baskısı altında kalmak pahasına insanlığa hizmet etmişlerdir.

Pythagoras'da bu dönemin filozoflarından birisidir. Ama onun doğrudan eserlerine ulaşmak, ortaya koyduğu düşünce sistemini ilk ortaya koyduğu saf haliyle edinebilmek mümkün olmamıştır. Bu bir felsefi akım olarak ve uzun bir sürece yayılan bir akım olarak karşımıza çıkar ve Pythagorasçı Felsefe olarak adlandırılır.

Pythagoras (İ.Ö.580-500) Sisom Adası'ndandır. Genç yaşlarında Güney İtalya'ya göçmüş ve orada gizli bir din okulu kurmuştur. Orphizm denen, ruhun (Onların ruh

tasarımı da maddi bir nitelik taşır.) göçtüğüne, doğumların dönümlü olduğuna, bedenden ayrılan bir ruhun insan ve hayvan bedenlerine girmesi gibi bir inanca sahiptirler. Bundan dolayı hayvan eti yemezler, yaşamları boyunca maddi zevklerden uzak dururlardı. Pythagorasçılar asıl olarak bir din topluluğudur. Ama bilim ve sanatla da yoğun olarak uğraşmışlardır. Seslere ve sayılara çeşitli anlamlar yüklemişlerdir. Ve evreni "evren bir sayı uyumudur" diyerek tanımlamışlardır. Her sayının doğada maddi bir karşılığının olduğunu söylemişlerdir. Aşağıda aktaracağımız alıntı bu konuda kafamızı açıcı olacaktır:

"Sayıların kendisi tek ile çiftten yada 'sınırsız' ile 'sınırlayan'dan kurtulmuşlardır. Bu temel karşıtlığı Pythagorasçılar şu on karşıt çiftte bulduklarını sanırlar: tek-çift, bir-çok, sağ-sol, erkek-dişi, duran-kımıldayan, doğru-eğri, aydınlık-karanlık, iyi-kötü, kare-diktörtgen. Pythagorasçıların dünya görüşü dualist; sınırlının, tekin, yetkin ile iyinin karşısında sınırsız, çift, yetkin olmayan ile kötü var. Ama nasıl sayıların temel birimi olan 'bir' hem tek, hem çift ve sayı ise onda her iki ilkede nasıl bir araya gelip birleşmiş bulunuyorsa bunun gibi karşıtlarda evrende bir uyuma varırlar."¹

Pythagorasçıların ortaya çıkar-maya çalıştıkları doğadaki uyumun, oluşumun nedenleridir. Sayısal açıdan belli oranlar kurarak bunları çözümlemeye çalışmışlardır. En önemli buluşları, astronomi alanında olmuştur. O güne kadarki dünyanın evrenin merkezi olduğu görüşünün yanlışlığını savunmuşlar ve görünmeyen bir ateş küresinin etrafında dünyanın dolaştığını ve dünyanın şeklinin de küre olduğunu söylemişlerdir. Av ve güneş tutulmasına ilişkin

görüşleri bugünkü bilgilerimizle benzerlikler taşımaktadır. Ay tutulmasının yerin ya da karşı yerin (onun görünemediğini söylemişlerdir) gölgesinin aya düşmesiyle olduğunu düşünmüşlerdir.

Şimdi de kimya dersinde başımızı oldukça ağrıtan ama bilimin gelişmesine de o derece hizmet etmiş bir filozofa geçelim. Empedokles (492-432) Sicilya Adası güney kıyılarında bulunan Akragos şehrinde yaşamıştır. Empedokles'e göre meydana gelme ve yok olma diye bir şey söz konusu değildir. Her şey temel maddelerin karışmasıyla meydana gelmiştir. Bu temel maddeler hiçbir zaman yok olmazlar. Yok olma denilen şey sadece bu maddelerin dağılmasıdır. Bir madde dağıldığında onu oluşturan temel madde de ortaya çıkar. Doğada dört öge (element) bulunmaktadır. Bunlar su, toprak, ateş ve havadır. Bu düşüncesi bugün maddelerin yapı taşı olarak nitelenen ve en küçük parçası olarak adlandırılan elementler düşüncesinin ilk biçimidir. Mecazi anlamıyla bu öğeleri bir arada tutan şeyin "sevgi" olduğunu söylemiştir, Empedokles...Dağılmanın nedeni de "nefret" oluyordu.

Empedokles bir yazısında bunu şöyle anlatıyor:

"...Bu zamanda ölümlülerin çeşitli kılıklarına girerek

Hayatın meşakatli yollarını değiştirerek

Havanın gücü kovalar onları zira denize

Deniz ise tükürür yerin dibine toprakta ışıklarına

Parlayan güneşi oda fırlatır havanın kasırgalarına;

Bu ondan o bundan alır, nefret eder hep fakat hepside..."²

Empedoklesten sonraki filozofumuz Anaxagoras. Dört öge düşüncesinin doğadaki bu kadar çeşitliliği açıklamamavacağını söv-

luyor. Ve onun bu düşüncesini geliştiriyor. Ona göre madde sonsuz ve sınırsız olmalıdır. Her madde de başka bir maddeden bir şeyler bulmak mümkündür. Anaxagoras o güne kadar yapılmayan bir şey yapıyor. Nous dediği bir şeyi doğanın dışında ele alıyor. Nous belli bir amacı olan ve düzenleyici, belirleyici bir kuvvettir. Anaxagoras evreni bir amaca (ereğe) yönelik olarak kurulmuş olduğu düşüncesini ortaya atmış ama bu görüşlerini sonuna kadar sürdürememiş ve sistemli bir hale getirememiştir. Aristoteles ve Platon onun bıraktığı yerden yaklaşık 400 yıllık bir aradan sonra da olsa devam edeceklerdir.

İlkçağ Felsefesinin En Tutarlı Materyalisti.

Felsefenin yöneldiği iki alan idealizm ve materyalizmdir. Tarih boyunca bu kampaşma düşüncenin doğal evriminden daha çok egemenlerin hizmetinde ve belirlediği yöne doğru kanaliz edilmiştir. Bunu ilerleyen bölümlerimizde daha ayrıntılı işleyeceğiz. Şimdi başta da belirttiğimiz gibi bu kampaşmada önemli bir yeri olan Demokritos'a geçelim.

Demokritos dönemin önemli bilim adamlarından biridir. "Bir tanıtı bulmayı Pers Kralı olmaktan üstün tutarım." deyışinden bilime ve öğrenmeye ne kadar önem verdiğini anlamamız mümkün.

Ona göre varolan meydana gelmemiştir. Yok olmayacaktır ve değişmezdir. Varolanın dışında bir de varolmayan vardır ve oda boşluktur. Varolan mekan yüzünden

görülemeyen kılıklara bürünebilir. Demokritos onlara atom (bölünemeyen) diyor. Atomlar sürekli hareket ederler. Kimisini hareketi hızlı kimisinininki de yavaştır. Bu atomların ağırlıklarına bağlıdır.

Oluş sorununu ise şu şekilde açıklıyor: "Evren yalnızca atomların çarpışmaları ve birbirleri üzerindeki basınçlarıyla oluşmuştur; evrendeki oluşa kesin bir zorunluluk hakimdir. Bütün olup bitenler nedenlerden zorunlu olarak meydana gelmişlerdir."³ der ve doğada hiçbir şeyin rastlantısal olamayacağını "rastlantının sözünü etmemiz yalnız bilgisizliğimizden ileri gelir, bir olayın nedenini bilmedik mi bunu rastlantıyla açıklamaya kalkışırız."⁴ sözleriyle anlatır. Rastlantıya ilişkin bakış açısını oldukça çarpıcı bir şekilde ortaya koyan bu sözler üzerine biraz düşünmemiz olayların kavranması konusunda kolaycılığa kapılmamızı gerektiğini anlamamızı sağlayacaktır.

Bu bölümün de böylece sonuna gelmiş olduk. Özellikle Demokritosun düşünceleri yazımızın en başında anlattığımız o Felsefenin emekleme döneminde koşmaya başlayan düşüncelerdi. Yüzlerce yıl süren insanlaşma koşusunun ilk bayrak taşıyıcılarından birisi olan Demokritos, her ne kadar mekanik olsa da, evreni durağan olarak algılasa da bugün her ne kadar atomun da parçalanabildiği kanıtlanmış olsada daha o dönemlerde bunları öngerebilmenin ne kadar önemli bir şey olduğunu şöyle bir düşünelim.

İlk Çağ felsefesi bir ilk adımdı. Ve bu dönem Demokritos'la ka-

pandı. Felsefe alanında atılması gereken adımlar atılmış, yürünmesi gereken yolda yürünmeye başlanmıştı. Bu yolculuk ortaçağın karanlığından, feodalizm ve kapitalizmin insanı bir sömürü unsuru olarak gören bakış açısından maddi ahlaki değerlerinin üstüne çıkmıştır. İnsanlığı aydınlatma misyonuna sahip çıkan aydınlar, düşünürler, hiçbir baskı karşısında yılmadan, gerektiğinde canlarını ortaya koyarak kimsenin onalara bu misyonu yüklemesine gerek duymadan, yaptıkları ve ortaya koyduklarıyla bunu hak etmişlerdir. Bu gün biliyorsak ve anlayabiliyorsak bazı şeyleri onların o özverili çalışmaları ve çabalarının bir sonucu olduğunu aklımızdan çıkarmayalım. Yazımız bu bölümden sonra daha farklı bir tarzda devam edecek hep birlikte bekleyelim ve görelim...

Ayrıca eleştiri öneri ve katkılarınızı da beklediğimizi özellikle belirtmemize gerek olmadığını düşünüyoruz.

Dipnotlar:

1 M.Gökberk, Felsefe Tarihi, s.39

2 W.Krantz, Antik Felsefe, s.102

3-4 M.Gökberk, Felsefe Tarihi, s.47

Felsefenin Temel Sorunu

... Böyle bir sorunun, soruyu ne şekilde sorarsak soralım, ancak mümkün iki yanıtı olabilir.

Ya madde (varlık, doğa) başı sonu olmayan, sonsuz ilk'tir, -ve ruh (düşünce, bilinç) bundan türemiştir.

Ya da ruh (düşünce, bilinç) başı sonu olmayan, sonsuz ilk'tir, -ve madde (varlık, doğa) bundan türemiştir.

İşte birinci yanıt, felsefi materyalizmin temelini oluşturur.

İkinciye gelince, bu, şu ya da bu biçimde, *felsefi idealizm*'den gelen bütün öğretilerde bulunur.

Bu iki felsefi tutum -her ne kadar kendi bünyelerinde tutarlı olan yalnızca bu felsefelerse de- taban tabana birbirine karşıdır.

Georges Politzer, Felsefenin Temel İlkeleri s. 162

Dualizm: Monizme karşıt, maddi ve tinsel cevherleri, eşit ilkeler olarak gören bir felsefi öğreti. Dualizm, daha çok maddecilik ile idealizmi uzlaştırma çabalarında ortaya çıkar ve bilincin maddeden dualist bir biçimde ayrılması sonunda idealizme yol açar. Dualis, Descartes ile Kant felsefelerinin başlıca çizgisidir.

Nous: İlkçağ felsefesinde dünya da varolan bütün bilinç ve düşünme edimlerini gösteren bir temel kavram.

Bu kavram, ilk kez biçim taşıyan maddeyi biçimlendirerek düzene sokan bir ilke olarak alındığı Anaxagoras felsefesinde açıkça ortaya koymuştur. Maddecilerde bu kavramı kullanmışlardır. Herakleitos, Nous'tan ateşi anlamış, Thales ise, Nous'a kozmolojik bir önem tanımıştır. İlkçağ Felsefesinde, Nous, her zaman için kişisel olmayan, Hatta kişilikselcilik dışı bir kimlikte olmuştur. ortaçağ öğretilerinde ise buna karşıt, kişisel bir öge olarak alınmıştır.

gençliğin tarihi onurla ve geleneklerle doludur

GENÇLİK ONURU BÜYÜTMEMEYE DEVAM EDECEK

Gençlik denilince heyecanlı, coşkulu, belli bir yaş dilimini ifade eden toplumsal bir kategori aklımıza geliyor. Gerek ailede gerek okulda ya da bir bütün olarak tüm toplumsal yaşamda gençlik bu tanım ile birlikte tecrübesiz, ne yaptığını bilmeyen, cahil diye de anılır. Bundan dolayıdır ki, gençliğin düşüncelerini dinlemezler; dinleseler de anlamak istemezler. Çünkü gençliğe besledikleri ön yargı buna engel olur. Birşeyleri yapacağına başaracağına inanmazlar ya da inanmak istemezler. Onların yaşları gereğince doğru kararlar alıp uygulayacaklarına inanmazlar. Gençliği kendi kafalarındaki kalıplara sığdırmaya kalkışır. Sürekli kendi düşüncelerine göre yönlendirmeye çalışırlar.

Gençlik yapısı itibarıyla dinamik ve coşkuludur. Çünkü gençlik, düzene tam eklemelenmemiştir ve düzene karşı çıkma dinamikleri henüz köreltilmemiştir. Bu anlamda hep bir isyan ve karşı çıkış potansiyeli taşır. Düzen sahiplerinin ön yargılarının hem de korkularının sebebi işte buradan kaynaklanır.

Gençliğin asi yönleri futbol, eğlence, ahlaksız ilişkiler üçlemesinde boğmaya çalışılırlar. Amaç; bu duygularını törpülemektir. Gençliği koymak istedikleri bu kalıba karşı çıkanları ise anarşist, terörist olarak nitelerler. Onları anlamak, yaptıklarının nedenlerini, niçinlerini araştırma yoluna gitmezler. Ama gençlik, hayallerindeki kalıplara sığmaz. Çünkü

gençlik, dinamik ve aydın özelliği ile halk kitlelerine öncülük etme misyonunu yerine getirir. Bu zamanla pratikte ispatlamıştır. Sadece kendi sorunlarında gösterdikleri sorumlulukta değil halkın hak arama mücadelesinde de bu duyarlılığı göstermişlerdir ve halkın yanında olmuşlardır.

Gençlik, aydın kimliğinden dolayı kitleleri bilinçlendirme misyonuna sahiptir. Yanlışlıkları, aksaklıkları sorgulama bilinciyle olması gerekenleri ve alternatifleri sunabilen bir yapıya sahiptir. Ama bu özelliğinin ortaya çıkmasını istemeyenler özel bir çaba harcarlar ve bu yönünün içini boşaltmaya çalışırlar. Çünkü bilirler: Gençlik dinamik, aydın özellikleri ile kitleleri doğru yöne kanaliz edebilir. İşte gençliğin bu doğal önderliğini köreltmek, bencilliği, bireyciliği aşılacak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Amaçları gençliği toplumdaki asıl olması gereken yerinden çıkartıp asalak bir konuma sürüklemektir. Gerek TV'lerde gerekse de gazetelerde gençlikle ilgili haberlere baktığımızda ya hayattan kopuk, bireysel özgürlüğü savunan, kendi kültüründen uzak, hayat tarzı ile ya da çözümsüzlükten bunalmıdan dolayı intihara sürüklenen gençlik karşımıza çıkıyor. Peki neden özellikle bu yönlerini göstermeye çalışıyorlar. Çünkü gençliğin yapısı gereği haksızlıklara tahammülü olmayan tavır, araştırmacı, sorgulayıcı yönleri ön plana çıkartıldığında gençliğin halka güven vereceğini ve destek alacağını biliyorlar. Bu yüzden olum-

suz yönlerini ön plana çıkartıp halkın gençliğe güvensizliğini sağlamayı ve giderek gençliğe inanmamayı ve destek vermeme-yi hedefler.

Ama bizler biliyoruz ki; gençliğin dinamik, atılgan, haksızlığa karşı tahammülsüzlüğü, coşkusu gibi olumlu yönlerini köreltmeye ne kadar çaba harcarsa harcasınlar katıksız halk sevgisi ve insan sevgisiyle onlara duydukları sorumlulukları, özgürlükleri canları pahasına savunup kendilerine biçilen bu misyonlarını en iyi şekilde yerine getirecekler. Bunu tarih belgelemiştir ve nice belgeleyecektir. Gençlik kendilerine verilen yoz, bireyci kimliğe karşı kardelen gibi direngen yapıyla reddedecek ve alternatif kimlikle halkın yanındaki yerini alacaktır.

Bu gençlik Kurtuluş Savaşı'nda tüm milliyetlerden halkımızla birlikte emperyalizme karşı savaşma onurunu 1960'larda emperyalizmin savaş filolarına karşı geliştirdiği tavrıyla büyütmüş ve 1987 Nisan direnişleri ile cuntanın yattığı pasifikasyonun aşılması mücadelesi ile perçinlemiştir. Gençliğin tarihi göğsümüzü gere gere anlatılabilecek olaylarla doludur. Ancak yetmez. Gençlik, günümüzde her duygusuna her hücre sine ve her özlemine kadar yalnızlaştırılmaya, güvensizleştirilmeye, etkisizleştirilmeye çalışılıyor. Ülkemizin başına gelen her felaket kimden ve nereden gelirse gelsin gençliğin tavır alması gereken olaylardır. Gençliğin duyarlılığı kendini, gösterilen tepkide, alınan tavırlarda somutlayacaktır.

Dergimiz Ara Tatilde de Okurlarımıza Ulaştı

Dergimizin 4. sayısı çıktığı sıralarda birçok üniversite yarı yıl tatiline girmiş, girmemiş olanlarda da öğrenciler büyük bir sınav yoğunluğu içindeydi. Okullara ulaşamadığımız bu günlerde dergimizi gençliğe ulaştırmanın bir yolu olarak sokak satışlarını ve kafelerde satışı seçtik. Bizim için çok eğlenceli olmasının yanında çok da öğretici oldu. Hiç tanımadığımız insanlarla ilk defa dergimiz sayesinde tanıştık. Onların da çok fazla karşılaştığı bir şey olmadıktan biraz şaşkınlıkla karşılasalar da ilgilenmeden edemediler.

Bunun için İstanbul'un merkezi yerlerinden olan Taksim ve Kadıköy'ü seçtik ve gruplar oluşturduk. Neyse çıkarttık dergilerimizi, başladık seslenerek satmaya. Açık satıştaki deneyimsizliğimiz (biraz da heyecandan olsa gerek) hemen göze çarpıyordu. Dergimizi ilk satın alan yaşlı bir teyze oldu. Buna hem sevindik, hem de düşünmeye başladık acaba gençliğin dikkatini çekemiyor muyuz diye.

Hep bir ağızdan sesleniyoruz: "Öğrenci Meclislerinin sesi, Ülkemizde Gençlik Dergisi'nin 4. sayısı çıktı!", "Gençlik gelecektir, geleceği kendi elerimizle yaratalım!". O sırada yanımdan geçen küçük bir çocuk da "Helal olsun gençliğe!" diye haykırdı.

Dergimizi tek tek insanlara vermeye çalışıyor, amacını ve içinde neler yazdığını anlatmaya çalışıyorduk. Dergi satışı bizim için öğretici oldu demistik. Evet bizim

için öğretici oldu; çünkü yaşlılarla, gençlerle, zenginlerle, yoksullarla insanlarımıza daha yakın oluyor, onları tanıyıp neler düşündüklerini anlamaya çalışıyorduk. Yan yana dizili kafelerin, kitapçılının son ses açmış oldukları müziğin yanında sesimiz duyulmuyordu bile. Dergimiz dikkat çekmiş olacak ki tek tek insanlar sor-

muş, "değil" cevabımızın ardından, konuşmamızın seyri Öğrenci Meclislerini anlatmaya, tanıtmaya yönelik bir sohbetle dönüştü.

Hepimizin sesi, bağırmaktan iyice kısılmıştı. Bunun yanı sıra boğazımızdaki acıda cabası. İşte tam bu sırada yanıma yaklaşan bir çocuk -Hababam Sınıfı'nda tek ayak üzerinde duran öğrencilere gülen haylaz çocuk gibi- ağzındaki baklayı çıkartmakta gecikmiyor. "Yarım saattir bakıyorum da birşey satamadın." Ve o yüksek sesli gülüşüyle uzaklaşıyor yanımdan. Biz boğazımızdaki acıya aldırmadan başlıyoruz daha güçlü bağırmaya "Geleceğimize sahip çıkalım, gençliğin onurlu sesi Ülkemizde Gençlik Dergisinin 4. sayısı çıktı!"

O sırada devriye gezen bir polis otosu hemen yanımda duruyor. Dergimize bakmak istiyor, çıkarıp bir tane veriyoruz. Ve başlıyor konuşmaya, bulduğumuz yerde dergi satılmazmı bu bunun için izin almamız gerekirmişte, bu tür yerlerde yasakmıştı vs. Biz de dergimizin yasal olduğunu ve bu tür yerlerde daha önce de dergi satıldığını anlatmaya çalışırken "ben anlamam, yarım saatiniz var ona göre" deyip gitti. Belli ki fazla uğraşmak istememişlerdi.

Tekrar işimize, dergiyi tanıtmaya geri döndük. Bir süre daha devam edip de hava kararmaya başladığında hepimiz toplandık ve sıcak yuvamıza, büromuza geri döndük.

Dergimizi insanlara tanıtmaya, ulaştırmaya çalıştığımız, halkımızla iç içe olmanın hazzını duyduğumuz bir günümüz daha böyle geçti.

maya, satın

alma-ya başladı. Bir bayan yanıma yaklaşıp "affedersiniz bu dergiyi kim çıkartıyor?" diye sordu. Biz de Öğrenci Meclisleri olduğunu söyledik. Bunun üzerine bayanın "Öğrenci Meclisleri kime bağlı?" sorusuna "hicbir vere bağlı

çizgilerle ANADOLU TARİHİ

BABAİLER KEYHÜSREV'İN YOLLADIĞI FİRENK GAVURLARIYLA KIRŞEHİR'İN MAVİ OVASI'NDA 1240 YILINDA SAVAŞTILAR. BU SAVAŞTA BABAİLER YENİLDİLER. SAVAŞIN SONUNDA ONBİNLERCE TÜRKMEN KATLEDİLERKEN SULTAN KEYHÜSREV KATLIAMDA BÜYÜK ROL OYNAYAN FRENK ASKERLERİNE ÜÇYÜZBİN ADET ALTIN VERDİ. BABA İSHAK'IN KALDIRDIĞI BAYRAK ZAFERLERDE VE YENİLGİLERDE HEP ANADOLU HALKININ ELİNDE OLDU. BABA İSHAK'IN EKTİĞİ TOHUM BOY VERDİ, HEMDE BİR DEĞİL BİNLERCE KERE.

SELÇUKLULAR UZUN SÜRE YAŞAYAMADI. ÇÜNKÜ BABA İSHAK VE SAVAŞÇILARININ YIPRATTIĞI SELÇUKLU DOĞUDAN ÇİĞ GİBİ GELEN MOĞOLLAR'IN KARŞISINDA DURAMADI VE ONA BOYUN EĞDİ.

VE ARDINDAN ANADOLU TARİHİNİN EN KARANLIK DÖNEMİ DİYEBİLECEĞİMİZ BİR DÖNEM BAŞLADI. TAHT KAVGALARI, MOĞOL İSTİLASI... DERKEN HALKIN ELİNDE NE VARSA YOKSA TALAN EDİLDİ, DİZGİNSİZ BİR ZULÜM HÜKÜM SÜRDÜ. HALKA GELİNCE O DA BAĞRINDA PEK ÇOK DEĞERİ ÖNE ÇIKARDI... ÖRNEĞİN HACI BEKTAŞ-I VELİ, NASRETTİN HOCA, YUNUS EMRE...

BABA İSHAK'IN HALİFESİ OLAN HACI BEKTAŞ, KARDEŞİ MENTEŞ'İN AYAKLANMA SIRASINDA ŞEHİT DÜŞMESİNİN ARDINDAN (KIRŞEHİR) CİVARINDAKİ (SULUCAKARA HÖYÜK) KÖYÜNDE (ŞİMDİKİ HACI BEKTAŞ İLÇESİ) DERGAH KURDU. DERGAHA GELENLERİN ÇOĞU AYAKLANMADAN SAĞ KURTULAN TÜRKMENLER'Dİ HACI BEKTAŞ'TA TIPKI BABA İSHAK GİBİ TÜM İNSANLARIN EŞİT OLDUĞUNA VE TÜMÜNÜN ORTAKLAŞA BİR YAŞAM SÜRMESİ GEREKTİĞİNE İNANIYORDU. BU DÜŞÜNCELERLE ÇARESİZLİK İÇİNDEKİ ANADOLU HALKININ ARASINDAKİ BİRLİĞİN SAĞLANMASI İÇİN BÜYÜK ÇABALAR SARFETTİ VE BUNU BÜYÜK ORANDA DA BAŞARDI.

HATTA KURDUĞU DERGAH, O DÖNEMİN ÖNEMLİ BİR ÜRETİM MERKEZİ OLDU. SADECE SOYUT "ÖBÜR DÜNYA" İLE İLGİLENMEDİ. KITLIK VE AÇLIK İÇİNDEKİ HALKA ÇARE OLDU, BEREKETİN SEMBOLÜ SAYILDI.

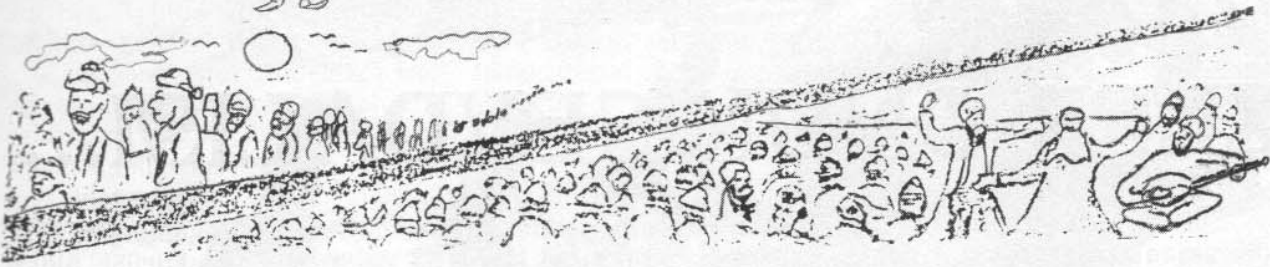

HACI BEKTAŞ, HALKIN SELÇUKLU'YA OLAN YOĞUN TEPKİSİNİ ORTAYA KOYACAK YENİ BİR AYAKLANMAYI GÖZE ALMADIĞINDAN, TÜM DÜŞÜNCELERİNİ "BARİŞ" VE "UZLAŞMA" ÜZERİNE KURDU.

İŞTE BU YÜZDEN KİMİ TARİHÇİLER TARAFINDAN SELÇUKLU İLE DİLE GETİRİLİR. HACI BEKTAŞ'IN KUCAĞINDAKİ CEYLAN VE ASLAN DA SONUNDA UZLAŞMAZ İKİ KESİMİ; SELÇUKLU EGEMENLERİYLE, YOKSUL KÖYLÜLERİ UZLAŞTIRMAYA ÇABALADIĞININ GÖSTERGESİDİR.

HACI BEKTAŞ'IN YAŞADIĞI ÇAĞDA SERGİLEDİĞİ BU ÇİZĞİ, "BALIM SULTAN" VE SONRASINDA OSMANLI'YA DESTEK VERİLMESİ HATTA BİZZAT YENİÇERİLERİN ÖRGÜTLENMESİNE KADAR GİTTİ. BUNUNLA BERABER HACI BEKTAŞ-I VELİ, ANADOLU ALEVİLİĞİNİN ÖNEMLİ BİR KÖŞE TAŞIDIR. KENDİNDEN SONRA GELEN BİRÇOK HALK ÖNDERİNE YOL GÖSTERİCİ OLMUŞTUR.

MOĞOL
İSTİLASI, DEVLETİN
ÇÜRÜMÜŞLÜĞÜ VE TAHT KAVGALARI
SÜRERKEN HALKIN PERİŞANLIĞININ
BİR KAT DAHA ARTTIĞI YILLARDA,
SORUNLARI VE TOPLUMSAL
GELİŞKİLERİ HİÇVEDER.
HASREDDİN HOCA, O KADAR BENİM-
SENİLİR, SAHİPLENİLİR Kİ
YÜZYILLARDIR ONUN ADINA
FIKRALAR ÜRETİLMeye DEVAM
EDER. ONU TÜM DÜNYA TANIR.

HASREDDİN HOCA

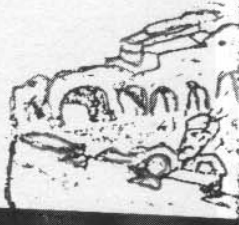
208
AKSEHİR
1284

HİÇ İNSAN EŞEĞE TERS
BİNER Mİ?
BİNDİĞİ DALI KESER Mİ?
GÖLE MAYA ÇALINIR MI HİÇ?
BİR KERE "YE KÜRKÜM YE"
DEDİK YA

BEYLERİN, ULEMALARIN, İSTİLACI
MOĞOLLARIN YAPTIKLARINI
HİÇVEDİP, HALKA ANLATTIK DİYE
İŞLERİNE GELMİYOR DA ONUN
İÇİN SULANDIRIYORLAR..

YAZACAKSANIZ BARI
ADAM GİBİ YAZIN ŞU
TARİHİ BEN APTALCA HİÇ
BİRŞEY YAPMADIM...
TÖBE...TÖBE...

VATAN; NAZLI BİR GELİNDİR SÜZÜLEN BİZLER ONUN SEVDALISI...

Vatan...

Üzerinde yaşadığımız toprak parçası...

Peki sadece bir toprak parçasını mı ifade ediyor bizim için vatan? Elbette hayır. Vatan üzerine söylenmiş ve daha söylenebilecek o kadar çok şey var ki... Ama öncelikle vatan sevgisinin nasıl bir sevgi olduğunu anlamak için vatan nedir sorusuna cevaplar bulmamız, somutlamamız lazım.

Vatan bizim için sadece bir toprak parçasını ifade etmiyor dedik. İyiye bir düşündüğümüzde, aslında vatanın yaşamımızdan o kadar soyut ve uzak bir kavram olmadığını görürüz. Vatan nedir biliyor musunuz? VATAN BİZİZ. Vatan annemiz, babamız, sevdiklerimiz, geleceğimiz, çocuklarımız, onurumuz, namusumuz yani; uğruna ölebileceğimiz her şeydir vatan. Bütün bu değer verdiklerimize yaban bir el deyip zarar vermeye çalıştığında nasıl yırtıcı bir kuşa dönüşüyorsak, vatanımızı Yankee'lere peşkeş çekmek isteyenlere karşı da aynı yırtıcılığa bürünürüz.

Geçenlerde bir gazetede "nere-den nereye" başlığıyla bir haber yayınlandı. Bu haberde 30 yılda çok şey değişti deniliyor ve: "1960'lar da İstanbul'a geldiğinde büyük tepki gören, askerleri denize dökülen 6. Filo'ya şimdi İskenderunlular size yer verelim diye talip oldu." deniliyordu. Eğer NATO uzmanları İskenderun Körfezi'nin stratejik önemini ve elverişli olduğunu rapor ederse, ABD listesinde yer alırmı-sınız, elli bin kişi gelir ve bölge ekonomisi de canlanırmış. Kimi kandırılıyorsunuz siz! Ekonominin canlanması şöyle dursun, ABD'nin yeni bir üssü haline gelmek bağımlılığı-

mızın artması anlamına gelir. Bağımlılıksa daha fazla yoksulluk, daha fazla baskı ve zulüm demektir. "Size yer verelim" diyerek ABD 6. Filo yönetimine başvuranlar taşeronluklarını karşılığında aldıkları kırıntılarla sevineceklerdir. Ama bu ilişkiden bizlerin payına düşen yalnızca daha fazla baskı ve zulüm olacaktır.

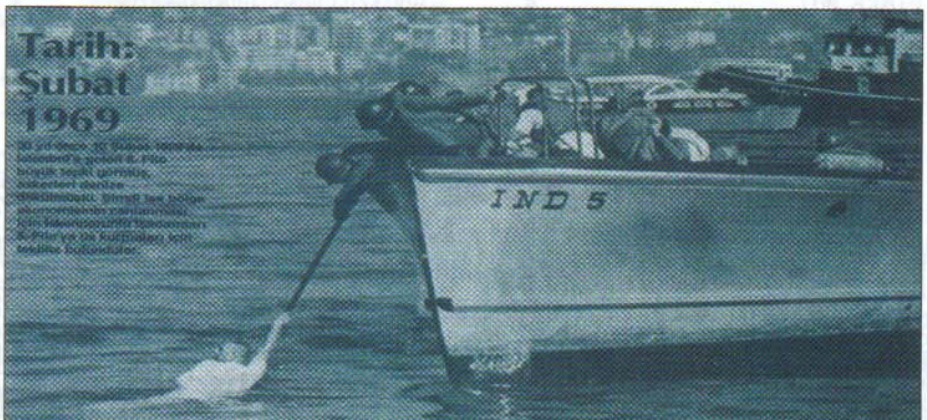
Bu haberi gördüğümüzde aklımıza hemen '69'larda "Yankee Co Home" diyerek filo'yu taşıyan gençler geldi. Neydi onlara bunu yaptıran? Kuşkusuz ki o gencecik yaşlarına rağmen vatanlarına duydukları o içten, o saf ve kirlenmemiş sevgileriydi. İşte bizim vatana bakışımız da bu kadar net, saf ve temizdir.

Vatan sevgisini böyle ele almayanlar, yani vatanına gelmiş bir zararı onuruna, namusuna, sevdiklerine gelmiş bir zarar ile eşdeğer görmeyenler '60 larda 6. Filo'yu taşıyanların bunu neden yaptığını anlayamazlar. Tıpkı bugün olduğu gibi satılmışlıklarını, pişkince, utanmazca tüm İskenderun halkına, halkımıza maletmeye çalışırlar.

30 yılda çok şey değişti, deniliyordu gazetede. Evet, 30 yılda çok

şey değişmiştir. Bağımlılığımız daha da artmış, yöneticiler ulusal onursuzluklarını Meclis'te Tahkim'i onaylayarak bir kez daha ispattırmışlardır. Her türlü yolsuzluk, rüşvet, talan, yalan, dolan almış başını yürümüştür. Ama bütün bu onursuzluk tablosu içinde güzel bir dünya kurmaya çalışan, bu uğurda en ağır bedelleri ödemekten çekinmeyen genç, yaşlı, kadın, erkek, öğrenci, memur, işçi, köylü milyonlarca halkımız var. Ülkemizi emperyalizme peşkeş çekmek ekonominin canlanması adı altında gizlenemez. Hiç kimse kendi onursuzluğunu bizlere dayatamaz. Vatanımızın özgürleşmesi uğrunda dökülen kanları, çekilen acıları, yokluğu ve zulmü kimse unutturamaz.

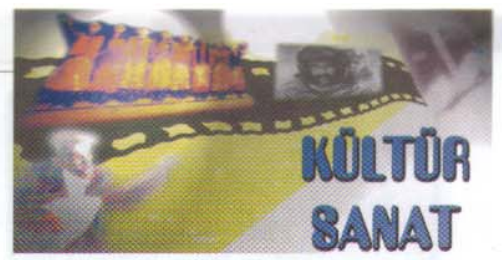
Evet, değişime karşı koymak mümkün değildir. Ama değişim de ülkemizi satılığa çıkarmak demek değildir. '69'larda 6. Filo'lara nasıl tepki göstermişsek, bugün tepki göstermek için daha fazla nedenlerimiz var. Anadolu halklarının ulusal onurlarına ne kadar düşkün olduklarını dost da düşman da bilir. Ülkemizin karış karış satılmasına asla izin vermeyeceğiz. Çünkü bu vatan bizim her şeyimiz.

Tarih:
Şubat
1969

10 yıl önce 6. Filo'nun İskenderun'a gelmesi ve 6. Filo'nun İskenderun'a gelmesi...
İskenderun'da 6. Filo'nun...
İskenderun'da 6. Filo'nun...
İskenderun'da 6. Filo'nun...

MÜZİK VE YAŞAM

Yaşamımızda büyük bir yeri vardır müziğin. Kimi zaman acılarımızın, kimi zaman sevinçlerimizin ifadesi olmuştur hep. Toplumların ilerlemesiyle birlikte gelişen müzik insanlara çok şey sunmuştur. Dinledikçe haz duyan, haz duydukça daha bir anlamlaşan müzik, duygunun dışı vurumu olmuştur.

Dudağımızdaki mırıltı, dinlediğimiz ufak bir melodi olarak bildiğimiz müziğin, tarihten bugüne ne kadar gelişmiş, ne kadar geniş bir konu olduğunu yazımızda daha iyi göreceğiz.

İlkel toplumlarda insanoğlu müziği ilk olarak yapılan büyülerle ayinlerle tanıdı. Bu ayinler şiiri, dansı ve müziği, vücudu boyayarak ve tahtadan oyulmuş maskeler kullanarak bir takım hareketler ile birleştiriyordu.

Avlanma, savaş, ekim, ürün kaldırma, ayinler ve gömme törenleri oluyordu. Yalnız şarkı sözcüğünün anlamı o dönemde günümüzdekinden daha farklıydı.

İlkel toplumda insanoğlu, boruları çalgı şeklinde kullanıyor ve bunun eşliğinde ninniler mırıldanıyordu. Bu dönemde müzik, tüm topluma hitap ederken köleciler toplumun oluşmasıyla birlikte müzik de egemenlerin müziği ve kölelerin müziği diye ayrılmıştı.

Köleciler toplumda ilk olarak bu ayrışma kölelerin isyan müzikleri ile başlarken egemenlerde de müzik, eğlence aracı olmuştur. Müziğin teknik açıdan gelişmesi ise maden, ağaç ve taş işçiliği konusundaki becerilerin artmasıyla başlayıp yetkin müzik aletlerinin yapılmasına olanak sağladı. Matematik bilgisi, boru ve tellerin boyunu ya da deliklerin yerlerini belirlemeye, çalgıların perdelerini kesin olarak hesaplamaya imkan verdi. Çalgıların gelişmesiyle de insan sesi ve insan ku-

lağı daha kesin perdeler işitecek ve bunları yeniden üretecek şekilde eğitilebildi. Müziği yazıya geçirme yolundaki ilk girişimler bu toplumda görüldü. İlk nota yazısı kimi zaman koro yönetmenin el ve ayak hareketlerini gösteren resimlerden ibaretti.

Feodal toplumda ise müzik, biçim ve uygulamalarını köleciler toplumdan ve ilkel kabile müziğinden aldı.

İmparator, krallar ve toprak sahibi beylerden ünvanlarını kendine bağışlanmış kutsal hak saymaktaydı. Ortaçağda sınıfların ayrışmasıyla birlikte müziğin çeşidi de arttı. Köylülüğe ait bir folk (halk) müziği, bir saray müziği,

resmi bir kilise müziği ve kent orta burjuva sınıfının serpilip gelişmekte olan bir müziği vardı. 1634 yılında, Londra'da, çetin kalem tartışmacısı William Prynne, kraliyet mahkemesi tarafından ömür boyu hapse ve 5000 sterlin para cezası ödemeye mahkum edildi, Üniversitesi-

te'den kovuldu, bütün akademik ünvanları kaldırıldı, kulakları kesildi ve kitabı cellat tarafından yakıldı. Bu acımasız karara yol açan kitap, "Histriomastrix" adını taşıyordu.

Tarihten bugüne müzik farklı bakış açıları taşıdı.

Eski Türklerde ve Osmanlılarda davul, bağımsızlığın simgelerinden biridir. Savaşa türküler ve davul sesi ile çağrılır, ordular savaş alanına

müzikle gider ve müzikle savaşırlardı. Müziğimizin Batı müziği ile karşılaşmadan önceki aşamada asıl büyük atılımları Osmanlılar döneminde oldu.

Türk müziğinin Acem, Yunan, Arap, Bizans asıllı olduğunu ileri sürenler vardır. Her sanat dalı gibi müzik de çevrenin etkisinde kal-

mış dolayısıyla Türkler de yaşadıkları çevrenin kültür ve sanatıyla birlikte müziklerinden de etkilenmişlerdir. Ne var ki bu etkilenme bir taklit olmamıştır. Türk müziği kendi geliştiği içinde biçimlenerek ürünlerini sunmuştur. O dönemden bugüne Ozanların, Aşıkların türkülleri içtenlik, yalınlık ve duygululuk gi-

bi özellikler taşımıştır.

Böyle bir gelişim seyri izleyen müzik, zenginleşerek kendi içinde çeşitlilikler gösterdi ve bugünlere geldi.

Alaturka Kent Müziği, Osmanlı döneminde sarayda padişahların kentlerde de aydın kişilerin duyulandıkları, destekledikleri bir müziktir. Yani zümre (topluluk) müziğidir. Çok sesli müziği genel anlamıyla tanımlarsak: İki yada daha fazla ses ve ezginin aynı anda uyumlu bir şekilde çalınması ve söylenmesidir diyebiliriz. Tek sesli müziğe göre karmaşık ama zengin bir anlatımı vardır.

Çok sesli müzik, 19. yüzyılda Batı'nın getirdiği tek olumlu etki olarak da görülebilir. O dönemde müziğimizi çok sesli bir biçimde sunma çabaları oldukça yapay kaldı. Avrupa'dan çok sesli müzik toplulukları getirildi. Fakat hiçbirini benimsenmedi. Çok sesli müzik, saray tarafından bandolar aracılığıyla tepeden inme bir biçimde yerleştirilmeye başlandı. Osmanlı dönemi-

"Devrimci şarkıcı olmanın yalnızca politik şarkılar söylemek anlamına geldiğine inanmıyorum. Devrimcilik, halkımızın değerlerini emperyalizmden kurtarmaktır." VİCTOR JARA

minin saray kültürü, çürümüşlüğü'nün çaresini "ithal" kültürde aradı. Bu bakış açısı Cumhuriyet döneminde de devam etti. Asıl geliştirilmesi gerekenin saray müziği veya ithal müzik değil de halkın kültüründen çıkan, değerleriyle biçimlendirdiği "halk müziği" olması gerektiği anlaşılmadı.

"Müziğin duygulu olduğu kadar gür kaynaklarından biridir halk müziği". Sözlü yada sözsüz olabilen halk müziğinde sözlü olanlar halk türkülerini ve türkölü oyun havalarını, sözsüz olanlar ise türküsüz halk oyunlarının ezgilerini kapsar. Halk türküleri; ölçülü (kırık hava) ya da ölçsüz (uzun hava) olabilirler. Uzun havalar maya, divan, ağıt gibi isimlerle anılırlar. Genellikle Karacaoğlan, Emrah, Ruh-satı, Süm-mari ve daha bir çok tanınmış halk ozanlarımızın deyişleri üstüne yakılmıştır. Kırık havalar ise koşma, yığitleme, taşlama, ninni gibi isimlerle anılır. Konularını gurbet, ayrılık, sevgi gibi toplumsal olaylar oluşturur.

Halk müziğimiz, zamanla ozanlarımız tarafından değişik yorumlanarak zenginleştirildi. Bu noktada Ruhi Su'nun çalışmalarının ayrı bir yeri vardır. Ruhi Su çağdaş, evrensele uzanan yolda halk müziğindeki canlı, dinamik yönleri ortaya çıkarmıştır. Türküleri çağdaş bir yorumla, olumsuz etkilerden arındırarak söylemiş, bu yeni üslup türkülerin çok sesli olarak söylenmesi ya da çalınmasını sağlamıştır.

Halk müziği ile özdeşleşen Aşık İhsani, Aşık Veysel ve

Aşık Mahsuni gibi halk ozanlarımızın bu müziğe kattığı sayısız zenginlikleri olmuştur.

Geçmişten günümüze baktığımızda bugün halk kültürünü yansıtan sanatçıların azaldığını görürüz. Halk türkülerinin içini boşaltanlar, meşhur olacağı sevda ile kılık-tan kılığa girenler, yıllardır söylenen türkülerimizi tanınamayacak hale getirenler ve buna da yenilikçilik adını takanlar günden güne artmaya başladı. Ayna'nın, Kızıroğlu'su, Nadide Sultan'ın Konyalım'ı, Hatice'nin Fidayda'sı, Destan'ın Cilveloy'u, ve onlarca örnek taşıyan kendine sanatçiyim diyen kişiler kendilerine "müzik piyasasında" yer edinebilmek için halkın değerlerini sömürmeye devam ediyorlar.

Bir de ülkemizde, eşi benzerine rastlanmamış ve Arap müziğini ancak bu kadar taklit edebilecek başka bir müzik daha oluşmamıştır. Evet "arabesk"ten bahsediyoruz. Bir halkın, bir ulusun müziğini çalıp üzerinde bazı değişiklikler yaparak yeni bir şeymiş gibi piyasaya sürdüler. Ardından bunu yozlaştırma politikalarının bir silahı haline getirdiler. Özellikle gençlik üzerinde oldukça etkili olan arabesk, emek harcamadan oluşmuş, taklit olmaktan öteye gidememiş ve her zaman beyinleri afyonlayan bir müzik olmuştur.

Eğer haz duyduğumuz bir müzik; sözleri ve bir bütün olarak her şeyiyle insanlar için bir anlam taşımıyorsa onları geliştirmiyorsa, onların sorunlarını ifade etmiyorsa, içinde bulunduğumuz toplumun niteliklerini yansıtmıyorsa, o müziğin sanat adına değer taşıyıp taşımadığı tartışılır. Yukarıda verdiği-miz örnekler de bunun içindir.

Bu noktada devrimci müziğe değinmeden geçemeyiz. Devrimci müzik, devrimci sanatçılardan ayrı görülemez. Devrimci müziği, bu müzikle bütünleşen devrimci müziğin hakkını verebilen ve halk için sanat anlayışını sonuna kadar savunan Grup Yorum'un sözleriyle anlatmaya çalışalım: "... Kültür - sanat alanında burjuva ideolojisinin her türden yansımalarıyla mücadele etmek, devrimci sanatçıların neyi nasıl neden yaptıklarını ve yarı-na neyi taşıyacaklarını devrimci tarzda kavramlarını ve bunu sürekli geliştirmelerini zorunlu kılıyor. 13 yıldır bu bilinçle sürdürdüğümüz mücadelemizin her sürecinde

misyonumuzun farkında olarak, sürekli tartışarak, halktan öğrenerek yarattığımız gelenek, devrimci mücadelenin gelişimini paralel olarak zenginleştiriyor"

Üniversitelerde bilimsel, parasız eğitim isteyen öğrencileri coplayan; meydanlarda, mezarda emekliliğe karşı çıkıp maaşına zam isteyen işçiye, memura köpeklerle saldıranlar, halktan yana müzik yapanları da unutmadılar. Bunun somut örneklerini görmek için çok eskiye gitmemize gerek yok. Grup Yorum elemanlarından Ufuk Lüker, İrsat Aydın ve Özcan Şenver'e verilen 3 yıl 9 aylık hapis cezaları, Kutup Yıldızı elemanı Şeyda Gergin'in kaçırılarak ormanlık alanda işkenceye maruz kalması yaşananları açıkça sergiliyor. Bunun dünyadaki örneklerini de görmek mümkün. Halk için sanat yapanlar halk için varolanlar, onlar için baskı görenler, onlar için katledilenler hiç yokolmamıştır. Tıpkı Victor Jara gibi.

Victor Jara 1973'de Şili faşist darbesi sonrası faşist subaylar tarafından bilekleri ve parmakları kırıldıktan sonra öldürüldü. Woody Guthrie, Pete Seeger gibi sanatçılarımız geride bize bıraktıklarıyla tüm dünya halklarının gönlünde yaşamaya devam ediyorlar.

ÖZGÜR ŞARKI

Bir güvercindir dizeler
yuva kuracak yer arayan;
çırpıp ve kanayan kanatlarını
uçan, uçan, uçan.

Şarkım özgür bir şarkıdır,
armağanlar vermek isteyen
kim ellerine sarılırsa,
kim istiyorsa ateş etmek.

Bir zincirdir şarkım
ne başı ne sonu olan
ve buluşur her baklasında
dostlarının şarkılarıyla.

Söyleyelim durmaksızın hep birlikte
bütün insanlık için,
madem bir güvercindir şarkı
hedefe doğru uçan,
çırpıp kanayan kanatlarını,
uçan, uçan, uçan.
Şarkım özgür bir şarkıdır...
VİCTOR JARA (1970)

NE BİR ENTELLEKTÜEL, NE DE BİR LÜMPEN...

"Biz kitlelerin devrimci mücadelesine inanır ve dayanırız. Bizi sokak intikamcısı gibi göstererek kitleleri aldatmak isteyen kişiler yakınlarımızda pusudadır..."

Yılmaz Güney

Yılmaz Güney... 1937'de Adana'nın Yenice Köyü'nde başlayan, 13 Eylül 1984'de Fransa'da sona eren yaşamı boyunca birçok güzelliğe imzasını atan onurlu bir sanatçı; bir yönetmen, bir oyuncu, bir şair, bir yazar ve -bunlardan ayrılmayacak bir yön- bir devrimci.

Her dönem halk için üreten Yılmaz Güney'in filmleri yurt içinde yasaklanırken, yurt dışında ödül-den ödüle koştu. 1967 yılında Antalya Film Festivali'nde en başarılı erkek oyuncu ödülü, Altın Koza ve Antalya Film Festivallerinde aldığı üç en iyi oyuncu, beş en iyi film, iki en iyi senaryo, bir kere de en iyi yönetmen ödülü bunlardan bazılarıdır. Ayrıca "Umut" adlı film Yılmaz Güney'e Granoble Film Festivali'nde jüri özel ödülünü, "Yol" filmi de Altın Palmiye Ödülü'nü kazandırmıştır.

Bu dönemlerde de birçok tut-saklık yaşadı Yılmaz Güney. Halktan yana sanata tahammülü olmayanlara karşı yaptığı savunmasında bunu şöyle vurgulamıştır: "Biz kitlelerin devrimci mücadelesine inanır ve dayanırız. Bizi sokak intikamcısı gibi göstererek kitleleri aldatmak isteyen kişiler yakınlarımızda pusudadır..."

Yılmaz Güney'e saldırılar bugün de devam ediyor. Fatih Altaylı'nın "Güney'in hayatı film olacakmış. Yılmaz Güney kadın döven, entellektüel yanı zayıf, maço bir adam aslında (...) Hapisten kaçıp yurtdışına gitmesinin ise fikirle mikirle alakası yok. Adam katil. Bayağı katil." sözleriyle başlayan; Serdar Turgut'un "Güney sadece bir lümpendi" şeklindeki açıklamalarıyla süren ve Engin Ardıç gibi köşe yazarlarının da katıldığı Yılmaz Güney tartışmasında bizim de gençlik olarak söyleyecek sözümüz olduğuna inanıyoruz. Kalemelerini kendileri dışında her-

kesin yönlendirdiği bu yazarların Yılmaz Güney hakkında olumlu ya da olumsuz hiçbir şey söylemeye hakları yoktur. Çünkü biz Yılmaz Güney'i de, onu karalamaya çalışanları da çok iyi tanıyoruz; kimin halka ne verdiğini de çok iyi biliyoruz.

Yılmaz Güney, Adana'da pamuk ırgatlarının sorunlarını anlatan "Endişe" adlı filmin çekimleri için gittiği Yumurtalık ilçesinde Savcı Sefa Mutlu'yu öldürmekle suçlanarak tutuklandı. Fatih Altaylı'nın yazısında "katil" diye vurgu yapmasına bahane olan olaydan sonra; filmde kullanılan kamyonun sahibi Ahmet Amca'nın söyledikleri halkın gözündeki Yılmaz Güney'i somutluyor: "Yılmaz Güney 66 model Chevrolet kamyonumu günlüğü 500 liradan kiralamıştı. Filmde şoförlüğünü de ben yapıyordum. Süratli gittiğim için bana kasabada 'Soluk Ahmet' derler. Yani gideceğim yere bir solukta ulaşırdım. Kamyonumu kullanırken başımı dışarıya çıkarıp, serinlemek istediğimde Yılmaz Güney bana kızardı. 'Çek şu kelleni içeri, biri çarpıp götürecektir' derdi. O, benim için uğruna ölünecek adamdı. Öl dese ölürüm. Hala da çok seviyorum." (Hürriyet, 10 Şubat 2000)

Bugün Sinan Çetin gibileri de Yılmaz Güney'in mükemmel bir yönetmen, sinemacı olduğunu söylüyor ve ardından ekliyor: "Onun tek hatası, eleştirdiğim tek yönü, mesleğine değil de sosyalizm inancına ağırlık vermesi..." Bu gibi insanlar şu gerçeği görmemektedirler; Yılmaz Güney düşünceleriyle, inancıyla, halk için sanat anlayışıyla ve tüm bunların şekillendirdiği filmleriyle bir bütündür. Zaten bu kadar sahiplenilmesinin sebebi de halkın Yılmaz Güney filmlerinde kendini bulmasıdır.

Yılmaz Güney'in, Türk sinemasının en özgün ve güçlü yapıtlarından biri olduğuna şüphe duyulmayan "Umut" adlı filminin sansür edilmesinden sonra ülke çapında protestoların yaşandığı günlerde -Kasım 1970- Onat Kutlar'la yaptığı röportajda söyledikleri bunu daha net ortaya koyuyor.

"Onat K: 1960 sonrası genel panoraması içinde nispeten gerçekçi filmler çevrildi. '60'tan sonra bir süre devam eden bu eğilim Akad gibi yönetmenlerin dışında başka bir arama şeklini aldı. Şimdi bu panorama içinde sen filmini nereye yerleştiriyorsun?

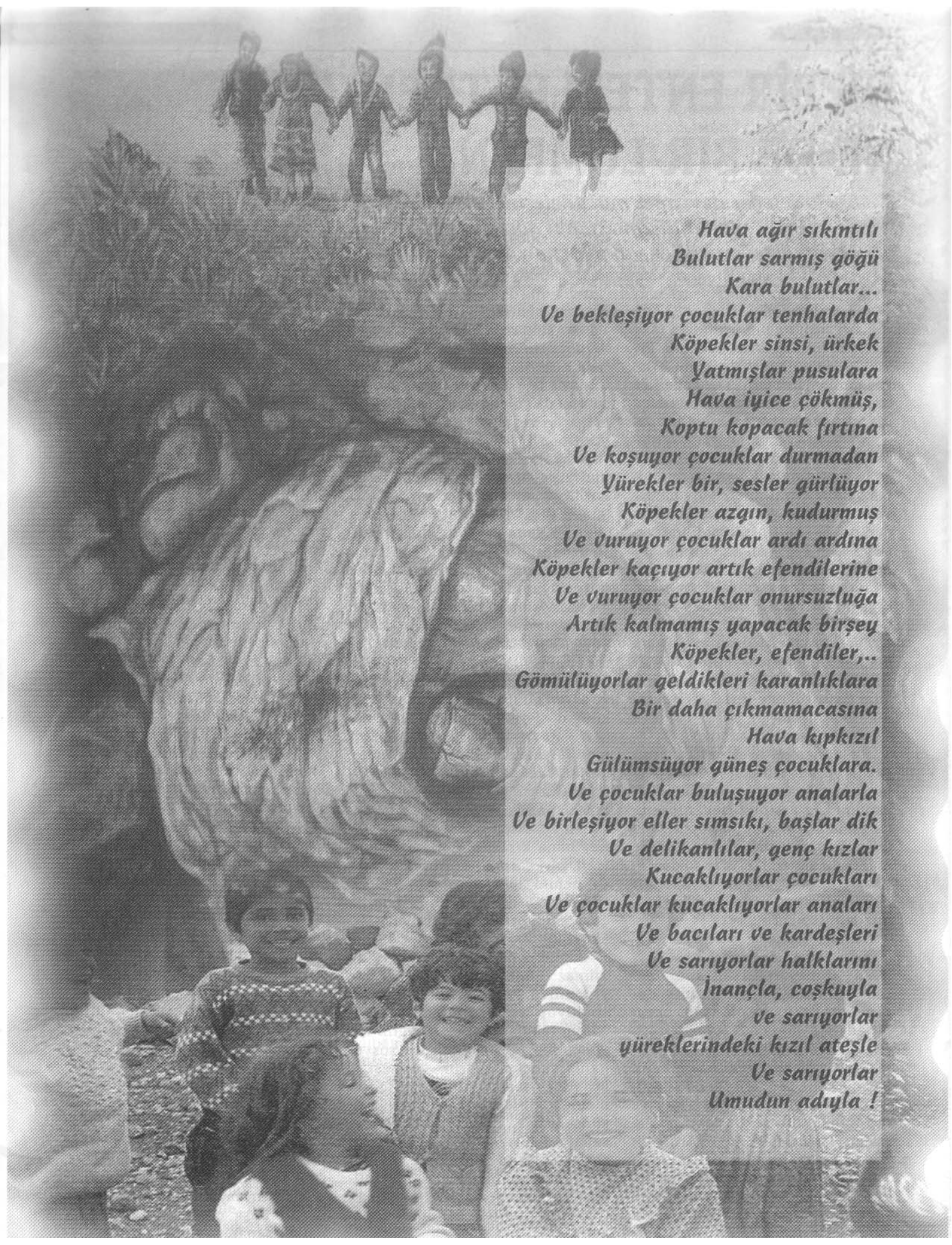
Yılmaz G: Ben sokağa bakıyorum ve görmek istediklerimi görüyorum. Mesela kimi görürüm? Kapıcıyı, şoförü, köfteciye. Bir an gelip geçen cicili bicili bir adam benim için sadece bir renktir.

Onat K: Peki şöyle denebilir mi? Sen bugün Türkiye'de günlük hayatın cicili bicili insanlarını arayan yönetmenlerin dışında, Türk halkının günlük yaşamını anlatarak sinemamız için olumlu bir yere varılacağına mı inanıyorsun?

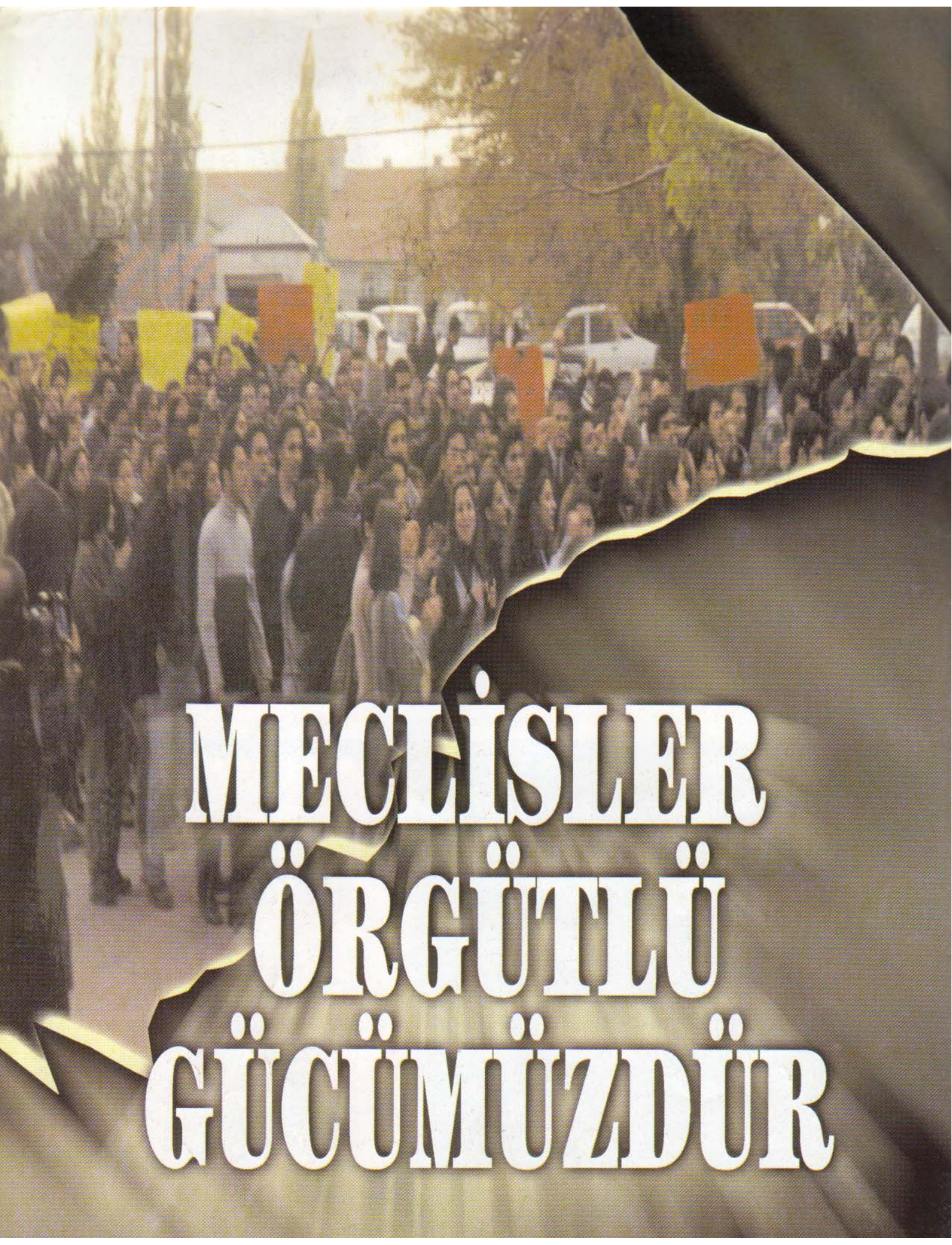
Yılmaz G: Yaptığım şey o."

(Yılmaz Güney, Ölüm Beni Çağırıyor, s. 74)

Yılmaz Güney, aydın olma misyonuna layık olarak halkın yaşadıklarını, kültürünü ele almış; çalışmalarını buna adanmış, bu yolda hiçbir fedakarlıktan kaçmamıştır. Onu karalamaya, ezmeye, halktan uzaklaştırmaya çalışanların gayretleri boşa çıkacaktır. Çünkü O halkın sanatçısıdır.

Hava ağır sıkıntılı
Bulutlar sarmış göğü
Kara bulutlar...
Ve bekleşiyor çocuklar tenhalarda
Köpekler sinsi, ürkek
Yatmışlar pusulara
Hava iyice çökmüş,
Koptu kopacak fırtına
Ve koşuyor çocuklar durmadan
Yürekler bir, sesler gürliyor
Köpekler azgın, kudurmuş
Ve vuruyor çocuklar ardı ardına
Köpekler kaçıyor artık efendilerine
Ve vuruyor çocuklar onursuzluğa
Artık kalmamış yapacak birşey
Köpekler, efendiler,...
Gömülüyorlar geldikleri karanlıklara
Bir daha çıkmamacasına
Hava kıpkızıl
Gülümsüyor güneş çocuklara.
Ve çocuklar buluşuyor analarla
Ve birleşiyor eller sımsıkı, başlar dik
Ve delikanlılar, genç kızlar
Kucaklıyorlar çocukları
Ve çocuklar kucaklıyorlar anaları
Ve bacıları ve kardeşleri
Ve sarıyorlar halklarını
İnançla, coşkuyla
Ve sarıyorlar
yüreklerindeki kızıl ateşle
Ve sarıyorlar
Umudun adıyla !

**MECLİSLER
ÖRGÜTLÜ
GÜCÜMÜZDÜR**